Iskra

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SOZD ISKRA

Številka 34 – Leto XIX – 13. september 1980

Jože Tavčar iz Orodjarne prejema plaketo za 30-letno delo v Iskri ob proslavi, o kateri poročamo na 3. strani.

SEJA PREDSEDSTVA KOS SOZD ISKRA

Dosedanji uspehi nas ne smejo zavesti

Poročali smo že, da je bila v sredo, 3. septembra v Ljubljani 4. seja predsedstva Koordinacijskega odbora Iskrinih sindikatov. Na dnevnem redu je imela izredno aktualna in pereča vprašanja. Poleg članov predsedstva so se tega pomembnega srečanja udeležili tudi nekateri vodstveni in družbenopolitični delavci.

V uvodu sta na seji poročala predstavnika delovne organizacije ZORIN o pripombah, poročilih in pobudah, ki so jih Iskrine delovne organizacije poslale k osnutkom samoupravnih sporazumov o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v naši sestavljeni organizaciji.

Marjan Trojar in Stane Galjot sta številne pripombe in pobude strnila v naslednja področja – delitveno razmerje osebnih dohodkov, povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih nalog, vzpodbujanje in vrednotenje ustvajalnega dela, minulo delo in še nekatere druge pripombe.

Predsedstvo je ugotovilo, da je razprava o osnutkih omenjenih samoupravnih sporazumov potekala po vseh Iskrinih kolektivih ter izrazilo prepričanje, da bodo predlogi in pobude omogočili pripravo ustreznih dokumentov.

Delovna organizacija ZORIN bo zdaj v najkrajšem času pripravila predloge samoupravnih sporazumov, spremembe pa bodo objavili tudi v glasilu Iskra. O teh predlogih bo na jesenski seji razpravljal delavski svet SOZD Iskra ter jih ocenil, če so že zreli za referendum. V primeru, da bo ta ocena negativna, bomo o predlogih ponovno govorili na javnih razpravah in se bo torej postopek oblikovanja in samoupravnega sprejemanja ponovil. Predsedstvo je tudi odločilo, da moramo samoupravne sporazume sprejeti še letos.

Člani predsedstva so nadalje opozorili, da so omenjeni samoupravni akti v najtesnejši odvisnosti od družbenih dogovorov o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog, kot tudi bližnjega zakona o družbenem varstvu. Znano je, da so delovne organizacije poslale k omenjenima dogovoroma več pripomb in pobud, o njih pa bo novembra letos razpravljala konferenca slovenskih sindikatov.

V nadaljevanju je predsedstvo preučilo izpolnjevanje programa priprav Iskrinih planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1981–1985 ter programa za prihodnje leto. Ugotovilo je, da zaradi določenih gospodarskih sprememb, med njimi tudi devalvacije in zaostrenih gospodarskih pogojev, zaostajamo v pripravah teh dokumentov ter poudarilo, da moramo kljub objektivnim okoliščinam te planske dokumente sprejeti še letos. Hkrati je predsedstvo pozvalo kolegijski poslovodni organ naše sestavljene organizacije, da mora storiti vse potrebno, da bodo odgovorni pripravili elemente razvoja Iskre na področju rasti proizvodnje in dohodka, investicij, nadalje elemente zunanje–trgovinskega poslovanja in razvoja organizacij skupnega pomena.

Kot je znano smo v Iskri na skupnem sestanku vodstvenih, družbeno političnih in samoupravnih predstavnikov TOZD, DO in SOZD sredi julija ocenjevali naše poslovanje v prvem polletju. Takrat smo opozorili na izredno ugoden položaj in za takšno oceno so se zavzeli tudi na seji predsedstva KOS minulo sredo. Kljub temu pa so menili, da nas uspehi v poslovanju prvih šestih mesecev ni-

(Nadaljevanje na 2. strani)

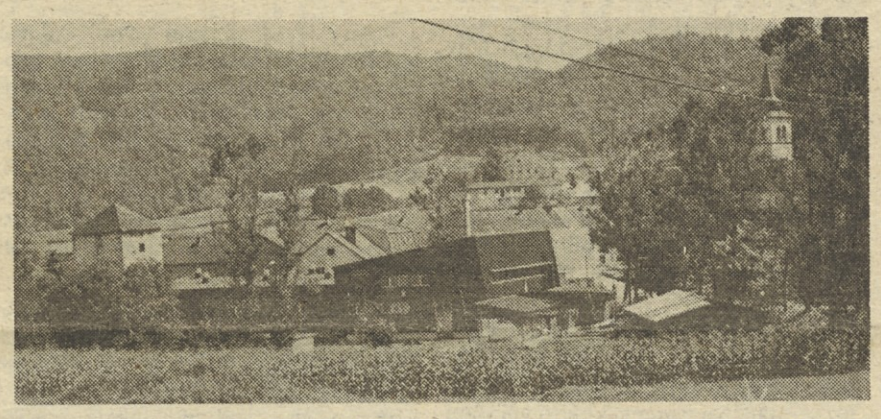

Nova tovarna elektrolitskih kondenzatorjev v Mokronogu se lepo vklaplja v okolje. O otvoritvi poročamo na 5. strani.

Noben tekoči trak se ne sme ustaviti

Zadnji ukrepi za izravnavo jugoslovanske in slovenske devizne bilance bodo gotovo negativno vplivali na Iskrine ekonomske rezultate, proizvodne možnosti in izpolnjevanje poslovnih obveznosti – Iskra se mora aktivno vključiti v napore za izravnavo jugoslovanske devizne bilance ter uresničiti dodatno izvozno obveznost v višini 10 milijonov dolarjev – Zaradi problemov pri nakupu reprodukcijskih materialov v tujini in doma se ne sme ustaviti noben tekoči trak v Iskri – Vso pozornost moramo nameniti zmanjšanju zalog na carinskih skladiščih ter zboljševati naš likvidnostni položaj.

Nekako to je srž misli, ki so jih na petkovem kolegiju glavnih direktorjev Iskrinih delovnih organizacij izrekli udeleženci tega srečanja, prvega po kolektivnih dopustih in prvega po seji skupščine SISEOT, ki je sprejela pomembne ukrepe oz. dodatne omejitve pri razpolaganju z devizami za plačevanje uvoza reprodukcijskih materialov, opreme in širokopotrošnega blaga.

Prva točka dnevnega reda kolegija glavnih direktorjev – vodil ga je predsednik KPO SOZD Iskra Anton Stipanič – je bila namenjena kritičnemu položaju v našem zunanje-trgovinskem, zlasti uvoznem poslovanju. Ta položaj se je še dosti poslabšal po sklepu SISEOT o 60 % razpolaganju z deviznim prilivom, medtem ko je bil ta odstotek v minulem obdobju 80 in celo 95 % medtem ko smo lani lahko na jugoslovanskem tržišču skoraj nemoteno kupovali devize za uvoz reprodukcijskih materialov in opreme.

Najnovejši ukrep je zaostril položaj še toliko bolj zaradi tega, ker zahteva, da je osnova za uvozno naročilo deviznі priliv, ne pa realiziran opravljen izvoz.

Vodilni delavci Iskrinih delovnih organizacij so izrazili prepričanje, da bo izvoz na konvertibilna območja v letošnjem in prihodnjih letih dejansko edini vir za uvoz in bo zaradi tega treba prerazporediti blagovne fonde. Vso prednost v proizvodnji bodo morali torej imeti izdelki za izvoz na konvertibilno, kdaj pa kdaj pa bo treba klirinški uvoz konvertirati v konvertibilnega.

Zaradi izjemno težavnega položaja smo v Iskri že pred časom ustanovili tako imenovani krizni štab, v njem pa so poleg predstavnikov Iskre Commerce še direktorji komercialnih področij delovnih organizacij in predstavniki SOZD. Lahko bi rekli, da je osnovni namen tega kriznega štaba v tem, da zasleduje našo zunanje trgovinsko menjavo, zlasti uvozno področje ter priskoči na pomoč tistim Iskrinim tovarnam, ki jim zaradi pomanjkanja uvoznih pravic za nakup repromaterialov grozi ustavitev strojev. Krizni štab bo skrbel tudi za prenos uvoznih pravic od tistih delovnih organizacij, ki kolikor toliko normalno delajo, na tiste, ki v danem trenutku ne morejo uvažati. V soglasnosti z delovnimi organizacijami, ki imajo devizne pravice, bo krizni štab razpolagal s 5 % od neizkoriščenih uvoznih prijav. Seveda bodo morali ogroženi kolektivi, ki jim bodo drugi Iskraši solidarnostno priskočili na pomoč, določeni znesek pozneje vrniti.

Beseda je nanesla tudi na izredno visoke zaloge na carinskih skladiščih. Dogaja se celo, da te zaloge niso v celoti pokrite s potrjenimi uvoznimi zaključki, slišali pa smo celo podatek, da zaradi poslovne nediscipline, zlasti zaradi nepravočasnega plačevanja uvoznih materialov, kupujemo na zahodu tudi za 10 % dražje, kot tisti, ki spoštujejo dogovorjene plačilne roke. Pri skoraj 100 milijonih dolarjev uvoza je 10 % strahotno velik denar.

Najnovejši uvozni ukrepi so v kranjski Elektromehaniki že „zavezali skupno devizno vrečo“ ter tako prisilili temeljne organizacije tega naj-

(Nadaljevanje na 2. strani)

S kakovostjo na tuja tržišča

V zunanje-trgovinski usmeritvi, pa naj si bo to v izvozni ali uvozni, igra kakovost vsekakor eno pomembnejših vlog. Zato je tembolj pomembno, kdo je za to področje zadolžen. V SOZD Iskra so na to področje in za področje sodelovanja v SEV na zadnji seji delavskega sveta imenovali Gojmira Blenkuša, ki je do sedaj opravljal dolžnosti glavnega direktorja delovne organizacije ISKRA – IEZE. V razgovoru smo načeli tako vprašanje programa njegovega dela na novih dolžnostih, kot tudi vprašanje, kako kot predstavnik Iskre namerava voditi politiko do sodelovanja s SEV, ki za nas vnaprej predstavlja prav gotovo zanimivo izvozno, pa tudi uvozno področje. Gojmir Blenkuš nam je povedal:

„Vsebina mojega dela bo vnaprej seveda bistveno drugačna od dosedanjega. Opravljal bom namreč usklajevalne naloge pri razpravljanju in dogovarjanju. Seveda tako delo zahteva več stikov, več sodelovanja s prizadetimi. Kot direktor DO sem se s kvaliteto ukvarjal le po potrebi, saj so bili tam zanjo zadolženi strokovnjaki s tega področja.

Delo, za katero smo se dogovorili vnaprej, pa mora glede ugotavljanja in preverjanja kvalitete biti poglobljeno, in to v vsem srednjeročnem obdobju. Mislim celo, da bi ga bilo potrebno okrepiti.

V delovnih organizacijah je potrebno organizirati kakovost tako, da bodo odpadle subjektivne sile, ki naj bi jih nadomestili z instrumenti. Na vsak način je tudi to področje potrebno prestrukturirati.

Začeti moramo intenzivno delati tudi na programu ugotavljanja zanesljivosti proizvodov. Zahteve trga so na tem področju vsak dan večje, mi pa se jim doslej nismo odzivali dovolj. Seveda igra pri tem pomembno vlogo tudi inštitut za kakovost in metrologijo, ki bo moral med drugim prevzeti nalogo izobraževanja ljudi in se hkrati še dodatno primerno opremiti. IKM je doslej že izdelal program, ki ga mora verificirati z delovnimi organizacijami in si potem čimrepj zagotoviti sredstva za takojšnjo realizacijo.

Naloga tega področja je tudi – kot navaja sporazum – doseči čim manjši izmet. Predlagam celo, da bi v petih letih izmet zmanjšali za 25 %. To bi pomenilo, da bi, ob uspešni akciji, bili z izboljšanjem proizvodov kriti vsi stroški, potrebni za akcijo.

Na tem področju sedaj dela okoli 1.700 ljudi; mislim, da bi z ukrepi, ki bodo sledili, in tudi z novimi instrumenti ter poglobljenim znanjem, to število morali zmanjšati. Zato pa je treba delavce s tega področja izobraževati. Prav izobraževanje je namreč eden najpomembnejših faktorjev za dosego primerne strokovne stopnje delavcev.

V sklop investicijskega proizvodnega paketa, ki ga bomo realizirali, pa mora biti vgrajen tudi odstotek opreme za preverjanje kakovosti in zanesljivosti v proizvodnji. S to opremo pa bomo zmanjšali število ljudi, in, seveda, tudi subjektivnih napak. Kako je kvaliteta pomembna za uspešen izvoz, pa niti ne bi poudarjal.

O sodelovanju s SEV bi povedal naslednje: področje zame ni novo. S tem sem se ukvarjal že kor direktor delovne organizacije. Vnaprej pa mislim, da bi morali v sodelovanju z Iskro Commercem tudi deželam SEV priznati enako vlogo, kot jo priznava-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nova Gorica, najmlajše slovensko mesto, praznuje 9. septembra občinski praznik. Letošnje praznovanje, osrednja slovesnost bo v soboto 13. septembra v Novi Gorici, bomo delovni ljudje in občani povezali s počastitvijo 37. obletnice goriške fronte in 35. obletnico osvoboditve. V ta namen so se že prejšnji teden pričele kulturne, športne in druge prireditve. V soboto pa bodo na slavnostni seji novogoriške občinske skupščine podelili letošnje občinske nagrade in priznanja najzaslužnejšim občanom in delovnim kolektivom. Zbrani delegati bodo zatem odšli do gradbišča nove hidroelektrarne v Solkanu, kjer bodo odkrili spomenik „Borba in energija“, delo našega umetnika – pisatelja in kiparja Toneta Svetine.

Med delovnimi kolektivi, ki bodo prejeli priznanje novogoriške občinske skupščine bo tudi Iskra Avtoelektrika, ki praznuje v letošnjem letu 20 let rasti in uspehov. Vendar o tem prihodnjič.

Seveda bodo tudi številne druge krajevne skupnosti novogoriške občine prispevale k počastitvi občinskega praznika z raznimi proslavami, prireditvami in novimi delovnimi zmagami tako, da bomo prebivalci novogoriške občine res praznovali.

Našo tovarno na Laborah je 3. septembra obiskal pomemben gospodarstvenik in politik Nigerije M.K.O. Abiola s predstavniki ITT za Afriko in S. vzhod in se z Iskraši pogovarjal o programu telekomunikacij in organiziranosti.

Dosedanji uspehi nas ne smejo zavesti

(Nadaljevanje s 1. strani)

kakor ne smejo zavesti in uspavati, kajti takšnih rezultatov ob zaostrenih pogojih poslovanja v drugem polletju ne bomo mogli doseči brez največje prizadevnosti vseh Iskrašev. Ob tem so člani predsedstva ponovno opozorili na nujnost večje izvozne usmeritve, pa tudi na probleme, ki nastajajo pri preskrbi z reprodukcijskim materialom – domačim in uvoženim. Lahko se bo celo dogajalo, da se bo prav zaradi pomanjkanja reprodukcijskih materialov kdaj pa kdaj zaustavil kak tekoči trak v Iskri, bomo morali biti Iskraši bolj kot kdajkoli prej solidarni drug do drugega.

Seja predsedstva, ki je bila po mnenju mnogih ena najpomembnejših v tem letu, je v nadaljevanju namenjena spremembam in dopolnitvam samoupravnega sporazuma med Iskro in Košarkarskim klubom Iskra Olimpia. Gre za spremembo tretjega člena samoupravnega sporazuma in za stimulativno nagrajevanje košarkarskega kluba. Iskrini delavci bomo v prihodnje zagotovili klubu minimalno vsoto, da bo lahko tekmoval v prvi košarkarski ligi v višini 3 milijone 500 tisoč dinarjev, in sicer v dveh obrokih, uvrstitve na tekmovanjih doma in v tujini pa bo SOZD Iskra nagrajevala v odvisnosti od uspeha. (Daljši prispevek o spremembi samoupravnega sporazuma in seveda tudi o odnosih med našo proizvodno organizacijo in tem športnim kolektivom bomo objavili v eni prihodnjih številk našega glasila).

Ena od točk dnevnega reda je bila namenjena tudi dohodkovnim odnosom v naši sestavljeni organizaciji. Pri tem so člani predsedstva poudarili, da s temi odnosi nikakor ne smemo biti zadovoljni ter predlagali, da je treba čimprej sklicati problemsko konferenco, na kateri bi, podrobneje proučili probleme, ki zavirajo dohodkovno povezovanje. Konferenca bo verjetno še letos, predvidoma novembra.

Seje predsedstva se je udeležil tudi zunanjetrgovinski svetovalec v Iskri Commerce Ludvik Kranjc. Udeležence sestanka je seznanil z najnovejšimi razmerami v zunanje-trgovinskem poslovanju Jugoslavije, Slovenije in Iskre. Ponovno je opozoril na dodatno izvozno obveznost, ki jo je Iskra sprejela od slovenskega izvršnega sveta v višini 10 milijonov dolarjev. Kot je znano se je s tem naša izvozna vsota povzpela na 155 milijonov dolarjev.

Kot je znano se je s tem naša izvozna vsota povzpela na 155 milijonov dolarjev. Ob tem so člani predsedstva menili, da nam bo kljub številnim proizvodnim problemom, ki nastajajo zlasti zaradi pomanjkanja reprodukcijskih materialov in pa seveda najnovejših restriktivnih uvoznih ukrepov, uspelo uresničiti obsežno izvozno nalogo ob prizadevnosti nas vseh. Hkrati pa so tudi tokrat opozorili na nujnost večje solidarnosti med Iskrinimi kolektivi, zlasti solidarnosti do tistih, ki jim grozijo zastoji v proizvodnji.

Lado Drobež

INVESTICIJE MORAMO NADALJEVATI

Investicijska problematika prav gotovo sodi med tista področja, od katerih je najbolj odvisna naša prihodnost. Prav zato, ker se zavedamo pomembnosti področja, smo se napotili k Ivu Klešniku, v KPO zadolženemu za to področje, da bi povprašali, kako investicijska izgradnja v Iskri poteka letos, kje smo in kakšni so naši načrti. Ivo Klešnik je povedal:

„Določene investicije v Iskri tečejo. To velja predvsem za tiste, začete v letih 1978–79. S tega vidika bo kompletna investicijska izgradnja vrednostno večja kot v preteklih letih. Tudi v srednjeročnem planu zastavljene investicijske vrednosti bomo prekoračili – vendar je ob tem treba povedati, da smo v srednjeročnem načrtu načrtovali zelo nizke investicijske vrednosti in smo si zato v sredini leta 1977 zastavili bistveno bolj ambiciozne investicijske načrte, ki bi ob realizaciji pomenili bistveno prekoračitev planiranih. Žal, teh nobeno leto ne dosegamo. Od lani in letos planiranih 250 milijard S din smo dosegli le okoli 150 S milijard dinarjev. S srednjeročnim načrtom smo postavljene plane s tekočim letnim planiranjem v 1978. in 1979. letu povečali, ne pa tudi izvrševali v celoti.

V tem obdobju smo za Iskro naredili vrstni red investicij za leto 1980. V tem vrstnem redu je 22 projektov; in sicer s tem, da smo upoštevali kriterije, ki so v našem Samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev, za investicije, in nato skupaj s predstavniki Ljubljanske banke ugotavljali tudi stopnjo pripravljenosti teh investicij. Ta faktor je bil hkrati tudi eden najpomembnejših dejavnikov pri uvrstitvi v vrstni red.

Delovne organizacije so sicer imele pripravljenih 39 predlogov za investicije, vendar niso bili vsi pripravljeni do faze, ko bi jih lahko posredovali na oceno Ljubljanski banki. V tem obdobju je začel namreč delovati tudi bančni konzorcij, ki je bil formiran za namene investicijske izgradnje SOZD Iskra. Poslovni odbor konzorcija je obravnaval in odobril že 7 projektov, enega pa bo obravnaval v naslednjih dneh.

V teh osmih projektih so zajeti vsi tisti, ki jih v SOZD Iskra vodimo kot glavne, strateške projekte. Seveda pa vsak začetek spremljajo tudi težave. Prav tako je bilo pri delu in oblikovanju konzorcija, ki se na začetku srečuje s porodnimi težavami in za njegovo uspešno delo bo seveda, potrebno še marsikaj doreči. Veliko vprašanj se zastavlja tudi v zvezi z razmerjem bančnih finančnih sredstev v odnosu na Iskrin prispevek. Prvotno je bilo mišljeno, da bo na vsak Iskrin dinar banka prispevala dva, vendar je že jasno, da bo razmerje za Iskro slabše. Seveda pa z aktivnostjo pri združevanju sredstev intenzivno nadaljujemo, prav tako pa je treba poskrbeti za aktivno družbeno delo pri delovanju konzorcija, ki je še kako pomemben za hitrejšo rast SOZD Iskra..“

Kako pa na našo investicijsko izgradnjo vplivajo zaostreni gospodarski ukrepi?

„Zaostrena gospodarska situacija vsem nam narekuje bistveno racionalnejše obnašanje pri potrošnji investicijskega denarja. Zato se moramo pripraviti, da bomo do sredstev sovlagateljev in banke vedno težje prihajali. V osnutku dogovora težki, nekateri celo neizpolnljivi. Naj samo naveden primer kriterijev: 80 % avtomatskih delovnih priprav v strukturi opreme, 50 % izvoza od ustvarjene proizvodnje, 15 % visokega in višjestrokovnega kadra, in drugi, ki bodo ožili možnosti investiranja, če bodo, seveda, uveljavljeni v planu v celoti. Prav te kriterije je tudi Ljubljanska banka – združena banka zapisala v svoj osnutek predloga petletnega plana.

Skrajno racionalno se bomo morali obnašati tudi pri projektih. Pri nas je oprema, ki jo zelo drago kupimo, vse premalo časovno izkoriščena, saj v veliki meri na njej delamo v eni sami izmeni in zato porabimo veliko dragih strojev in vsaj dvojno prostornino. Velik del rešitve je zato v širšem uvajanju drugih izmen – seveda pa rešitev tega problema ni odvisna samo od nas, saj bi morali primerno temu urediti tudi varstvo, šolstvo, prehrano . .,. Ta dejstva so tudi glavni vzrok, da se kot investitorji težko prilagajamo gospodarnemu postopanju, saj ljudi za drugo izmeno praktično ne moremo dobiti. Tako se nam nemalokrat zgodi, da je stroj po petih letih ekonomsko in tehnično zastarel, fizično pa bi bil sposoben delati še najmanj nadaljnjih pet let.

Naša gospodarsko-devizna bilanca nam daje tudi bistveno manjšo možnost uvoza opreme. V projekte, ki so jih v letošnjem letu obravnavale in pripravile banke, smo namreč vključili le tisti del uvožene opreme, za katerega smo že imeli soglasja SISEOT. Novih soglasij v naslednjem obdobju pa ne moremo pričakovati. Po podatkih, s katerimi operiramo, lahko celo povemo, da na nova soglasja do srede leta 1981 ne moremo računati. Seveda pa je situacija drugačna, če imamo lastna devizna sredstva, saj po sedanji zakonodaji lahko 15 % ustvarjenega izvoza porabimo za uvoz opreme. Gotovo je prava pot ta, da za toliko povečamo izvoz, da bodo z njim zagotovljena sredstva omogočila normalno nabavo repromateriala in dodatni uvoz opreme.

Po Iskrinem osnutku načrtov za obdobje 1981–85 bi potrebovali poprečno 35 milijonov dolarjev za uvoz opreme. Vrednost je bistveno višja od vrednosti uvožene opreme v preteklem obdobju, vendar je prestrukturiranje naše proizvodnje pogojeno tudi z modernimi stroji, ki jih lahko dobimo pretežno le s konvertibilnega področja.

Povem naj še, da v skladu z določili konzorcija bank za vlaganja v SOZD Iskra, moramo v začetku zadnjega kvartala bankam predložiti predlog investicijskih projektov za leto 1981. Osnutke teh predlogov so DO v glavnem že pripravile, v njih pa so, enako kot v predlogih za letošnje leto, zelo široke in nerealne želje. Strogo, vendar pa strokovno selekcijo teh želja, bi morali v delovnih organizacijah opraviti takoj. V nasprotnem primeru bo imela komisija, ki na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev pripravlja predlog investicijske prioritete za delavski svet, nerešljivo nalogo. Pri tem bodo morali prvenstveno prevladati strokovni kriteriji, ne pa izhodišče, da morajo biti vsi potencialni investitorji vsaj delno zadovoljni.“

Mak

Izpopolnjevanje strokovnih znanj

Ronald Malej, vodja Izobraževalnega centra SOZD Iskra nam je ob začetku novega šolskega leta o delovanju centra in njegovem programu v tekočem šolskem letu povedal naslednje:

„Pravkar od 8. do 12. septembra teče že tretja ponovitev seminarja o zanesljivosti – prvi del, dogovorjeni pa smo tudi že za nadaljnji seminar o zanesljivosti – II. del, ki bo od 6. do 10. oktobra. Prav tako imamo pripravljen program za II., III. in IV. del seminarja za kontrolne tehnologe. To izobraževanje torej poteka predvsem na področju kakovosti in zanesljivosti. Seminar bo potekal v jesenskem času, organizirali pa ga bomo s sodelavci IKM, Biroja za industrijski inženiring in z VŠOD v Kranju.

Drugo področje našega delovanja bo zajemalo izpopolnjevanje strokovnega znanja zunanjetrgovinskih delavcev. Zanje imamo pripravljeno trimesečno intenzivno šolanje, ki ga bomo prav tako organizirali v Predvoru. Z njim bomo začeli sredi oktobra. Temeljni nosilec izvajanja programa pa bo Ekonomska fakulteta, v sodelovanju z Iskrinimi strokovnjaki.

Program je že verificiran in predavatelji, oz. nosilci tem so že pripravili potrebne materiale. Septembra bodo materiali že pripravljeni za tisk, tako da se bodo na podlagi njih kandidati lažje pripravili na šolanje, ki naj bi bilo organizirano na popolnoma sodoben način, kar pomeni, naj bi namesto pretežno predavanj ex-katedra bila organizirana panelna razprava.

V tem mesecu je predvideno tudi medsebojno usklajevanje snovi med našimi strokovnjaki in sodelavci z Ekonomske fakultete. Snov, predvidena za ta seminar, je na ravni II. ali III. stopnje študija. Zato smo v dogovoru z ekonomsko fakulteto, da bodo kandidati, ki bi se odločili za študij III. stopnje s področja zunanje–trgovinske problematike, imeli to snov priznano. Vsi udeleženci seminarja pa bodo sprejeli spričevala ekonomske fakultete. Kandidati bodo po tem šolanju usposobljeni za opravljanje odgovornih nalog na področju zunanje trgovine, tako doma, kot zunaj. Program bomo izpopolnjevali vsaki dve leti. Enkrat letno, februarja pa prvič, bomo organizirali tudi študij za zunanje-trgovinsko registracijo. Kandidati iz teh vrst pa bi, seveda, potem lahko študirali naprej na visoko strokovnih zunanje-trgovinskih šolah. To bi bila nepretrgana akcija.

Prav tako bomo organizirali posvetovanje na temo marketinškega posvetovanja, kjer bosta predavala Mitja Tavčar in Janez Vipotnik, ki sta se pravkar vrnila s 6-tedenskega seminarja v ZDA na temo International Marketing Management program. Prav tako bomo organizirali seminar s področja kadrovskega delovanja, ki bo potekal v jesenskem času. Organizirali ga bomo predvsem za inštruktorje proizvodne prakse v usmerjenem izobraževanju.

Posvetovanje na področju računalništva v Iskri pa bo odgovorilo na poskus dogovora delovnih organizacij za enotne sisteme računalništva in odločitev, za vrsto in način izobraževanja strokovnih delavcev, oz. programerjev. V dogovoru s področnim kolegijem za inovacije pa bo organiziran tudi seminar o zanesljivosti za razvojnike.

Vsekakor je potrebno, da vsi programski sosveti, ki so za posamezna področja že imenovani, skličejo svoje seje in dajo potrebno iniciativo, da bomo lahko začeli z delom in da bi program izobraževanja v sodelovanju z njimi res stekel po vseh področjih.

Edino to je namreč pot, po kateri lahko odkrivamo prave potrebe po strokovnih znanjih.

MO

TOZD TV, PRŽAN

Daljnosežna preusmeritev

Pred časom smo najavili zapis o preoblikovanju programske in razvojne poti temeljne organizacije, ki proizvaja – in je po teh izdelkih tudi najbolj znana – TV sprejemnike, gramofone, brivnike itd. Prvi začetki so že stekli, kaj in kako pa se bo TOZD razvijala naprej?

Temelj preoblikovanja nadaljnje poti TOZD je v specializaciji proizvodnje. Omejevanje in izpopolnjevanje programa je v začetni fazi opazno pri izločitvi proizvodnje namiznih črno – belih TV sprejemnikov. Skrčeni proizvodni program zajema sedaj le še kvalitetne prenosne črno bele TV sprejemnike in namizne barvne sprejemnike. O lastnostih teh izdelkov je bilo že dovolj napisanega, zato le še dodatno pojasnilo, da gre za aparate najvišjega kakovostnega, tehnološkega in oblikovnega razreda, popolnoma enakovredne vsem podobnim zahodnim proizvodom.

Zoženje proizvodnega spektra pa je seveda prineslo razširitev proizvodnje prenosnih ČB TV sprejemnikov, ki jih letos v primerjavi s preteklim letom izdelajo skoraj še enkrat več (indeks 191), za tretjino pa je tudi večje število barvnih TV sprejemnikov.

Že v prejšnjih zapisih o tej temeljni organizaciji smo poudarjali izredno izvozno rast, saj, npr., prenosnih črno belih televizorjev izvozijo na zahodna tržišča kar 75 %, močan izvoz pa seveda beležijo tudi pri barvnih TV sprejemnikih. Tako odločna preusmeritev prodaje, ki je tudi trdno povezana z zahtevami programske preorientacije, seveda terja svoje. Neizprosno in zelo zahtevno zahodno tržišče ne dovoljuje nobenih „popustov“ pri kvaliteti, obliki in tehnološki razvitosti izdelka. Ob povezavi s trdno določenimi okvirji prodajnih cen, pa se te zahteve še toliko bolj zaostrijo.

Programska preobrazba TOZD TV s Pržana, ki so jo delavci sprejeli skupno s stališči SOZD Iskra, ima več smeri. Eno, specializirano proizvodnjo TV sprejemnikv, smo že omenili, drugi dve pa sta proizvodnja zahtevnih tiskanih vezij za celotni ljubljanski bazen Iskrinih tovarn, sem pa sodi tudi obsežno področje video informatike (televizija zaprtega kroga).

Investicije, nujne za realizacijo proizvodnje zahtevnih tiskanih vezij, so že aktivirane (v prejšnji številki smo med drugim že priobčili fotografijo stroja za izdelavo tiskanih vezij), teče že opremljanje proizvodnje. Celotni proces seveda še ni postavljen, začetki pa so že. Faza, v kateri so sedaj, je res začetna, saj je za proizvodnjo, profesionalnih tiskanih vezij že izdelan elaborat, ki predvideva samostojno tovarno.

V okviru preobrazbe TOZD so tudi že osnovali inženiring za televizijo zaprtega kroga oz. za TV za posebne namene. Usluge inženiringa so namenjene zlasti opremljanju letaliških kontrolnih stolpov, urejevanju varnostnih sistemov v bankah itd. Poleg lastnih kapacitet se inženiring povezuje z ostalimi v Iskri, uspešen začetek dela pa sega že v obdobje pred 2 leti. Dosedanji kupci – med njimi so tudi naročniki industrijskih sistemov za spremljanje različnih tehnoloških zahtev (Sava Kranj, Rudnik svinca v Mežici itd.) – so z nakupi redno za-

(Nadaljevanje na 6. strani)

S kakovostjo na tuja tržišča

(Nadaljevanje s 1. strani)

mo Zahodu. Menim, da so dežele SEV za nas zanimive tako trgovinsko kot tehnično. Zato mislim, da je odnose z njimi treba graditi in vzpostaviti boljše sodelovanje – predvsem dolgoročno vzeto – kot smo ga imeli doslej. Pri tem mislim tako na uvoz, ki bi lahko narastel 100-odstotno, kot na izvoz. Zdaj uvažamo od njih 10 odstotkov naše uvozne vsote, moram pa do leta 1985 to razmerje povečati na 20 %.

Seveda pa je za dosego takega rezultata potrebno na tem področju vložiti dosti dela. Iskati moramo rezerve za surovine in druge možnosti. Tako delo je gotovo težavnejše, zahteva dosti več truda, tako pri ugotavljanju kvalitete kot pri ugotavljanju parametrov. Če pa ob tem poudarimo še, da je naš izvoz v dežele SEV nemalokrat pogojen z uvozom, pa je seveda potrebno to akcijo čimprej izpeljati.

Tudi v samih odborih SEV nismo vedno izkoriščali vseh možnosti. Menim namreč, da so ti organi prvi viri informacij o potrebah – srednjeročnih in dolgoročnih – kot tudi o suficitnem in deficitnem stanju. Take informacije pa nam lahko služijo kot smer in informacija, zato jih kaže vnaprej bolje izkoriščati.

V naših strateških programih smo predvideli 25 % izvoza v dežele SEV. Če bomo naš program prestrukturiranja proizvodnje in profesionalizacije uspešno opravili, imamo realne možnosti, da ta odstotek dosežemo. Verjetno pa bomo v SOZD Iskra morali določiti ljudi, ki bodo v sodelovanju z delovnimi organizacijami speljali akcijo za iskanje potrebnih materialov še iz drugih ne le zahodnih virov – s tem mislim predvsem domače trge in trge dežel SEV.“ Mak

Noben tekoči trak se ne sme ustaviti

(Nadaljevanje s 1. strani)

večjega Iskrinega kolektiva k mnogo bolj gospodarnemu obnašanju“. V prihodnje bo vsaka TOZD v Elektromehaniki odvisna od lastnih poslovnih rezultatov, seveda pa obstaja mehanizem za medsebojno dogovarjanje o pomoči v obliki posojil. Tisti torej, ki je izvozno pozitiven, bo lahko pomagal tako imenovanim „negativcem“, ne bo pa več, kot smo že rekli, „skupne vreče“, iz katere so doslej lahko nemoteno jemali oboji-pozitivci in negativci.

Nekako takšne ukrepe bomo verjetno sprejeli po vseh Iskrinih delovnih organizacijah. Pomembno je, da bodo ti ukrepi enotni v vseh sredinah, ne pa da se bodo ponekod obnašali tako ali drugače.

Kolegij glavnih direktorjev je namenil dosti pozornosti tudi izvozni stimulaciji, v nadaljevanju pa tudi problemu izsiljevanja jugoslovanskih proizvajalcev reprodukcijskih materialov, ko deviznemu in dinarskemu izsiljevanju ni ne konca ne kraja.“ Tudi na tej seji so vodilni Iskrini delavci opozorili na nujnost enotnega Iskrinega nastopa do naših dobaviteljev v domovini, ki pogojujejo prodajo.

Zadnja točka dnevnega reda kolegija je bila namenjena kritičnemu likvidnostnemu položaju v Iskri. S tem položajem je glavne direktorje seznanil vodja Iskrine Interne banke Fabio Škopac. Konec avgusta smo imeli skupno precej več kot milijardo dinarjev neporavnanih zapadlih obveznosti in to največ v bankah in pri tujih dobaviteljih. Vzroki za tako visoko plačilno nesposobnost so v izrednem porastu zalog, v poostrenih kreditno-monetarnih pogojih, v slabših pogojih nabave reprodukcijskih materialov na domačem tržišču, v porastu terjatev, predvsem izvoznih, in, med drugim, tudi v financiranju investicijskih naložb iz obratnih sredstev.

Lado Drobež

SLAVNOSTNO ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA

V počastitev 30-letnice samoupravljanja in 34-letnice Iskre je bilo v petek, 5. septembra v Iskri na Laborah v Kranju slavnostno zasedanje delavskega sveta DO Elektromehanika. Jubilanti dela so ob tej priložnosti prejeli plakete in značke.

Zasedanje je otvoril Miroslav Marc, predsednik KS in dejal:

‚Pred 30 leti, 6. septembra 1950, se je sestal prvi delavski svet Iskre. DS, ki ga je sestavljalo 120 predstavnikov delavcev je tako postal zakoniti organ delovnega kolektiva. Kako je bila samoupravljalska zavest ustvarjalna in nemirna, vidimo že iz tega, da so delavci v Iskri izvolili svoj prvi delavski svet že v januarju leta 1950, to je pred sprejetjem zakona. Seveda je bil to le posvetovalno telo. Skozi 30 let sledimo to zavzetost delavcev Iskre, ki je v 34 letih prehodila težko, a ponosno pot, do danes, ko je Iskra simbol na mnogih področjih tehničnega napredka.

Dragi slavljenci! Biti jubilant dolgoletnega dela pomeni biti soustvarjalec tega, kar imamo v Iskri in v Kranju, pomeni biti soustvarjalec samoupravnega sistema, ki ga danes potrebujemo bolj kot kdajkoli. 20, 25 ali 30 let dela, vloženega v Iskro, pomeni ogromen doprinos, polno mero zvestih izkušenj. Ko smo danes v Iskri na poti nove organiziranosti, z novimi programi in v težkem gospodarskem obdobju, moramo vsi in predvsem jubilanti kot stari Iskraši stati s polno mero zavesti na strani Iskre.

Aleksander Mihev med slavnostnim govorom.

Včeraj smo na seji DS sprejeli ukrepe, ki bodo bistveno pospešili poslovanje, in jih moramo sprejeti za svoje vsi zaposleni. Prav vsi moramo dati svoj ustvarjalen doprines, da se v Kranju razvija velika in kolektivna vrednota, ki jo ima Iskra: tradicionalno solidna in pomembna organizacija združenega dela.“

Gostom in jubilantom je spregovoril Aleksander Mihev, predsednik kolegijskega poslovodnega organa DO Elektromehanika:

„Letošnje srečanje naših jubilantov se pridružuje praznovanju pomembnih obletnic v zgodovini našega delavskega gibanja in v razvoju Iskre.

. . . S ponosom lahko izjavimo, da smo dosledni izročilu našega narodnoosvobodilnega boja, vztrajno snovali in iskali pota k osvobajanju človeka in dela. V teh 30 letih smo zgradili družbo, ki na načelih humanizma in svobode gradi odnose med ljudmi. Ti postajajo odgovorni nosilci razvoja samoupravnega socializma, ki mora delavcem zagotoviti razredne zahteve, izpisane na zastavah prvih revolucionarjev, ki so šli v boj za boljši in pravičnejši svet.

„. . . Tu ste zbrani naši sodelavci, ki ste v Iskri preživeli 20, 25 in 30 let. V razvoj Iskre ste vgradili mnoga svoja leta, svoje znanje in izkušnje. S tem vašim prispevkom je Iskra rasla in se uveljavljala doma in v tujini. Ime, ki ga danes ima Iskra v Jugoslaviji in v svetu, ste ustvarili tudi vi in predvsem vi, saj je v priznajih, ki jih dobivamo, tudi vaše delo in ljubezen do Iskre. To ste gojili z vso poštenostjo, prizadevnim delom, zvesto iz dneva v dan. Zato vam v imenu delovnega kolektiva čestitam k vašemu jubileju z željo, da tudi v prihodnjih letih namenite razvoju Iskre svoje sposobnosti, izkušnje in delovna prizadevanja.

Te bomo potrebovali, ker se Iskra usmerja k novim nalogam, ki bodo vedno zahtevnejše in bodo zahtevale več znanja, sposobnosti in tudi izkušenj. Vi jih imate. Prenašajte jih na mlade, naše nove sodelavce, ki prihajajo z novimi znanji, katera morajo obogatiti z vašim znanjem in izkušnjami. Tako bomo ohranili kontinuiteto razvoja Iskre in zagotavljali sposobnost, da se tudi naprej uveljavlja, tako doma kot na tujem.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je Iskra tudi letos, kljub zaostrenim pogojem, dosegla sorazmerno dobre rezultate. Vendar se v tujini ne smemo zadovoljiti. Smo sredi boja za stabilizacijo gospodarstva, sredi prizadevanj za ekonomičnejše delo in boljše gospodarjenje. Pogoji gospodarjenja so vsak dan težji. Slabšajo se materialna preskrba, likvidnost, zaostajajo investicije v modernizacijo tehnologije, slabša se ekonomika poslovanja. Z vsakim dnem težje zagotavljamo pogoje za normalno delo.

Tak težak položaj je klic k mobilizaciji naših sil, klic k večji gospodarnosti, k varčevanju, k boljši organizaciji dela, večji delovni disciplini ter k boljšemu delu vsakega posameznika na svojem delovnem mestu.

Le skupna prizadevanja lahko ustvarijo pogoje za naše normalno delo in razvoj. V tej težki gospodarski situaciji mora vsak delavec vedeti, da nam ne bo nihče ničesar podaril. Izhod iz težav bomo morali najti v glavnem sami, z lastnimi silami, veže naj jih spoznanje, da lahko skrbno gospodari le tisti gospodar, kjer skrbno gospodarijo vsi člani njegove družine.

Stane Božič je čestital jubilantom.

Elektromehanika je družina gospodarjev. Zato je toliko bolj pomembno, da s kolektivnim delom skupaj iščemo smeri in pota, ki nas morajo pripeljati v nove, tehnično in tehnološko bolj zahtevne programe, v svet nove tehnike in tehnologije. To je edina možnost, da se prebijemo med razvito elektronsko industrijo in se uveljavimo kot enakopraven partner razvitim industrijam v svetu.

Vse to mora biti tudi naša ambicija, naše vodilo v poslovni politiki in naše ravnanje v vsakdanjem delu. Bitko za boljše gospodarjenje, uvajanje novih tehnologij in izdelkov moramo dobiti. Razlog za to je en sam: druge alternative ni.

Tovarišice in tovariši, jubilanti! Dovolite mi, da se v imenu kolektiva Elektromehanike zahvalim za vaše dolgoletno delo v Iskri, za vaš osebni prispevek, ki ste ga namenili razvoju Iskre, in za zvestobo, ki ji sedanji kolektiv dolguje zahvalo. To spremlja želja, da tudi v prihodnje namenite svoje sposobnosti, znanje in izkušnje novim zahtevnim nalogam, ki čakajo našo delovno organizacijo. Iskra pričakuje ta vaš prispevek.“

Sledil je pozdravni govor Antona Stipaniča, predsednika KPO SOZD Iskra:

„Izrekam vam iskrene pozdrave in čestitke s strani sestavljene organizacije Iskra. Predvsem bi rad čestital DO Elektromehanika in njenim jubilantom, ki so prejeli zaslužena priznanja, za nastanek Iskre ima zasluge tudi Kranj. Tovariš Mihev je povedal, kaj nas čaka v letošnjem letu. Glede na dosežene rezultate v preteklosti in na našo delovno pripravljenost smo pripravljeni, da se spoprimemo s temi težavami in tudi to leto zaključimo z zadovoljivim rezultatom, kar bo osnova za naš razvoj v naslednjem planskem obdobju. Želim vam obilo uspehov pri nadaljnjem delu!“

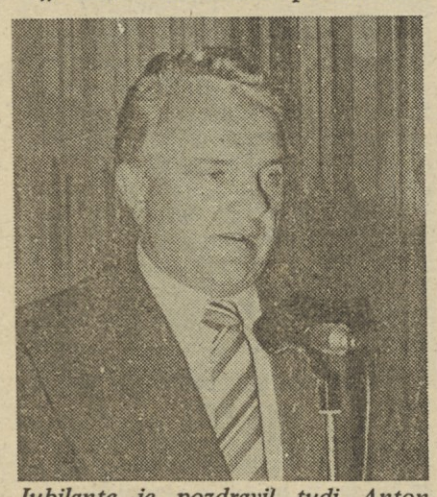

Jubilante je pozdravil tudi Anton Stipanič.

V imenu Skupščine občine Kranj in družbenopolitičnih organizacij je zbrane pozdravil tudi Stane Božič, predsednik skupščine. Zahvalil se je za pomoč in sodelovanje, ki smo ju z našim delom prispevali k razvoju naše širše in ožje družbene skupnosti, k ugledu, ki ga ima naša družba s svojim sistemom.

„Želim se zahvaliti,“ je dejal S. Božič, „tudi za možnosti, ki so bile ustvarjene z vašim prispevkom, da so se začele dejavnosti na področju športa in kulture ter številnih drugih aktivnosti, ki predstavljajo svežino našega življenja, ko smo doma, v krajevni skupnosti.

Jubilanti 30-letnega dela so prejeli plakete.

. . . Ko smo ob letošnjem praznovanju občinskega praznika z veseljem poslušali prispevek in pripravljenost Iskre Elektromehanike, da utrdi sodelovanje z novo osnovno šolo na Planini, smo vsi skupaj ugotavljali, da je Iskra vseskozi v svojem razvoju čutila, da vse kar gradimo v občini, gradimo za vse nas, tudi za Iskraše.

Zgradili smo veliko, še marsikaj pa bomo morali narediti, da bo naše življenje boljše in lepše tudi v naslednjem obdobju, da bodo ustvarjene osnove za naše generacije, ki bodo imele na delovnih mestih modernejšo tehnologijo in delovna sredstva ter kruh in možnost za še bogatejši nadaljnji razvoj.

Želimo, da bi vaše delo in zaposlitev v DO, vaše sodelovanje v združenem delu čimprej postala potreba, ki jo ljudje imamo. Da bo v nas tudi zadovoljstvo z delom, ki ga opravljamo.

Ob čestitakah skupščine in družbenopolitičnih organizacij občine Kranj naslavljam vam in vsem članom kolektiva Iskra želje, da bi se tako kot do sedaj še vedno čutili pripadniki družbenopolitične skupnosti občine. Želimo, da bi se Iskra v naslednjih letih v okviru obsežnih nalog, ki jih ima, dobro in uspešno razvijala.“

Miroslav Marc otvarja slavnostno sejo DS.

Sledil je kulturni program. Nastopil je recitator Cveto Sever in naš moški pevski zbor, ki je pod vodstvom Marka Studena navdušil vse prisotne. Ob koncu programa je z njim vsa dvorana pela „Jugoslavijo“. Za zabavo in ples so poskrbeli člani ansambla Korali. Pohvaliti moram tudi delavce TOZD Restavracija, ki so dobro poskrbeli za jedačo in pijačo. Gostje, jubilanti in člani delavskega sveta smo odhajali s trdno voljo, da v prihodnjem tednu nadaljujemo začeto delo s še večjim elanom. Družabno srečanje, izmenjava izkušenj in spoznanj z našimi jubilanti je k temu mnogo pripomogla. Priznanje zaslužijo tudi vsi prizadevni organizatorji letošnjega praznovanja naših skupnih jubilejev.

Jubilantom 20 in 25-letnega dela v Iskri – značka.

Alojz Boc

S slavnostnega zasedanja DS DO.

POGOVOR Z JUBILANTI

Učijo nas prizadevnosti in skromnosti

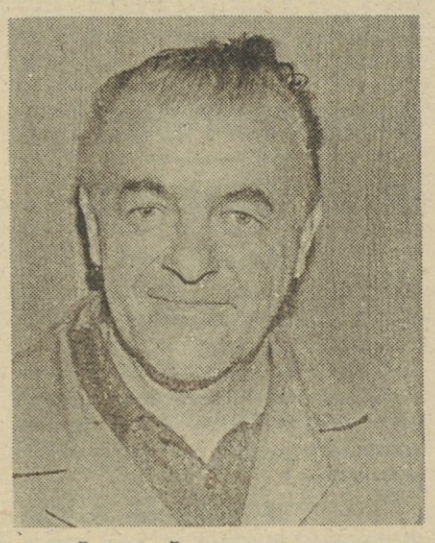

JOŽE ERŽEN, vodja skladišča Tovarne TEA

„Začel sem v montaži avtoelektrike, ki se je kmalu preselila v Novo Gorico. Kasneje sem prišel v montažo MTC, kjer sem spoznal vse faze v proizvodnji telefonskih central Crossbar, ki smo jih pričeli v tistih letih proizvajati.

V skladišču naj bi delal le tri mesece, ker sem zelo dobro poznal izdelke in sestavne dele. Tako sem ostal tukaj, saj so bili zadovoljni z mano. Bil pa sem prikrajšan za nekaj „razredov“. „.

Takratni življenjski in delovni pogoji so bili zelo težki. Sedaj so delavci premalo resni, na njihovo obnašanje največ vplivajo vodje. Tudi to nam povzroča zaplete v proizvodnji. Želim, da bi se v delovni organizaciji bolj zavzeli za odpravljanje motenj v proizvodnem procesu. Ne smemo le stati in čakati denar, ne da bi dali kaj od sebe.“

MIRA LEMUT, mojster mehanske obdelave v Tovarni ATC

„Tu sem zaposlena od leta 1950. Najprej sem bila na podsestavu števca, kasneje na traku v montaži števcev (reparatura). Tri leta sem delala pri stikalnih urah. Potem sem se priučila za programerko v TOZD ATC v mehanski obdelavi.

Zadovoljna sem s svojim delom. Upam, da bom uspešno nadaljevala z delom do upokojitve. Želim, da bi Iskra vedno hitreje napredovala.“

CIRIL LOGONDER, konstrukter v prototipnem oddelku Tovarne računalnikov v Kranju

„Že med vojno sem se učil za finomehanika v firmi LGW. Tudi po njej sem ostal zvest Iskri. 20 let sem delal v prototipnem oddelku kinooddelka. Škoda, da smo ukinili ta oddelek, saj smo proizvajali zanimive proizvode, ki bi šli še danes dobro v prodajo. Nekdanji sodelavci iz kinooddelka se večkrat sestanemo, saj smo bili tesno povezani.

Deset let sem bil v pomožni orodjarni Tovarne stikal. Svoje znanje sem dopolnil na delovodski šoli, potem sem prešel v Tovarno računalnikov. Tukaj je delo drugačno, bolj ustrezno mojim poklicnim izkušnjam.

Upam, da bom v Računalnikih ostal do upokojitve, delo me zanima. Tudi s sodelavci in vodjo se dobro razumem, to je za zadovoljstvo velikega pomena.“

Ciril Logonder je letos edini jubilant 30-letnega dela v Tovarni računalnikov in obenem njihov najstarejši delavec.

„Leta 1943, ko sem začel delati, je bila v LGW zelo stroga disciplina. Tudi po osvoboditvi smo imeli mnogo problemov, ni bilo dovolj orodij, delali smo nadure, celo ponoči.

Večkrat sem delal v samoupravnih organih“, se spominja C. Logonder. „Največjo vlogo je imela partija, tudi sindikat je bil trden. Danes nas naši delegati seznanjajo z delom samo-

(Nadaljevanje na 4. strani)

DO ELEKTROMEHANIKA

Ukrepe moramo izvajati takoj!

Pri pregledu izpolnjevanja sklepov delavskega sveta je Ludvik Kuhar, član KPO na seji DS 4. septembra seznanil delegate o pripravah na izdelavo sanacijskega programa firme Perles in njenih sestrskih firm. V septembru bo kompletni sanacijski program gotov. V teku so nekateri kratkoročni ukrepi za izboljšanje situacije v Perlesu. Predvidena je tudi redukcija proizvodnega programa v Perlesu, v prihodnje bi izdelovali predvsem proizvode, ki gredo takoj v prodajo. Skušali bodo povečati tudi sodelovanje med prodajo in proizvodnjo, ki doslej ni bilo dovolj koordinirano. Boljše je tudi sodelovanje s Tovarno električnega ročnega orodja v Kranju. Skupaj z Iskro Commerce so bili opravljeni popravki za izboljšanje kreditnega poslovanja Perlesa.

Polletna bilanca firme Perles (brez sestrskih firm) bo verjetno pozitivna. Z izvajanjem kratkoročnih stabilizacijskih ukrepov firma Perles v drugi polovici leta ne bo delala novih izgub, je dejal L. Kuhar. Bilanca Perlesa in sestrskih firm bo obravnavana na naslednji seji DS. Glavno vprašanje je, kako bomo pokrili stare izgube in nepokrite obveznosti, kar je predpogoj za uspešno sanacijo Perlesa.

POTREBNI BODO SKUPNI NAPORI

Poslovanje DO Iskra Elektromehanika je predstavil Vito Osojnik, član KPO. Delegat TOZD RTC Milan Poženel je v razpravi ostro opozoril na nestabilizacijsko obnašanje. Predsednik sindikalne konference DO je na seji prebral naslednje pripombe sindikata:

– poslovanje je bilo glede na zaostrene pogoje gospodarjenja za DO kot celoto ugodno, zlasti z vidika celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka. Pri drugih elementih gospodarjenja pa s težavo dosegamo načrtovane zadolžitve.

– Izkoriščenost delovnega časa se izboljšuje zaradi uvedbe gibljivega delovnega časa. Pojavlja pa se vprašanje izkoriščenosti delovnega časa na delovnih mestih. Zato predlagamo večjo odgovornost vodilnih in vodstvenih delavcev za preverjanje izkoriščenosti delovnega časa.

– Potrebni so napori strokovnih služb, da bomo dosegli planirani obseg investicij v letošnjem letu.

– Z boljšim planiranjem je treba zmanjšati naraščanje vseh vrst zalog, predvsem zalog materiala in drobnega inventarja.

– Čeprav ugotavljamo usklajenost rasti OD z družbenim dogovorom, priporočamo, da se ne obračunava stimulacija, ker bomo v drugem polletju težko dosegli načrtovano rast osebnih dohodkov.

– Izvoz se je ustrezno povečal, še večjo pozornost je treba nameniti povečevanju izvoza, predvsem strukturi izvoza po področjih.

– Predlagamo vzpostavitev evidence prelivov in odlivov sredstev v TOZD in izboljšanje naše likvidnosti z novimi kvalitetnejšimi viri.

– Zaradi vedno težjih pogojev gospodarjenja si moramo vsi člani kolektiva prizadevati, da bomo dosegli zastavljene cilje.

KONČNO UKREPI ZA IZBOLJŠANJE GOSPODARJENJA

Osrednja točka zasedanja DS je bila obravnava predloga ukrepov za izboljšanje gospodarjenja v DO Iskra Elektromehanika, ki jih je 3. septembra obravnaval tudi kolegij individualnih poslovodnih organov skupaj s KPO. Aleksander Mihev in člani kolegijskega poslovodnega organa so delegatom izčrpno pojasnili posamezne ukrepe. Predsednik KPO je ob tem povedal, da smo že v minulih letih sprejemali razne dokumente in ukrepe za izboljšanje gospodarjenja, vendar jih nismo nikoli v celoti realizirali. Zato je v novi paket ukrepov vgrajena tudi bistvena sprememba v zvezi s finančnim poslovanjem, z njo se del odgovornosti za likvidnost prenaša na temeljne organizacije. Le-te bodo lahko brez težav poslovale, če bodo imele na svojih žiro računih kritje.

Te spremembe v finančnem poslovanju nam bodo na začetku povzročale nekaj težav, je dejal Jakob Vehovec, član KPO. Likvidnost se bo nujno poslabšala.

Aleksander Mihev je poudaril, da je uresničitev spremembe v poslovanju nujna za dosledno izvajanje ostalih ukrepov v novem predlogu. S tem bodo dejansko razčiščeni ekonomski odnosi med temeljnimi organizacijami, kar bo popravilo vzdušje v kolektivu Elektromehanike.

Predlog ukrepov je DS po obravnavi sprejel, obravnavali ga bodo tudi delavski sveti temeljnih organizacij, nakar ga bo skupaj z usklajenimi dopolnitvami sprejel delavski svet delovne organizacije.

Seveda je nujno, da ukrepe izvajamo takoj in nikakor ne smemo čakati na dokončen paket ukrepov.

IMENOVANJE NACETA PAVLINA ZA ČLANA KPO

DS je potrdil imenovanje Naceta Pavlina za člana KPO za splošne in kadrovske zadeve za mandatno dobo štirih let. N. Pavlin se je zahvalil DS za zaupanje, in prosil za razrešitev z delovnega mesta vodje skupnih služb.

DS je sprejel tudi sklep o prevzemu pokroviteljstva nad novo OŠ na Planini. Izdelan bo tudi samoupravni sporazum o pokroviteljstvu.

A. Boc

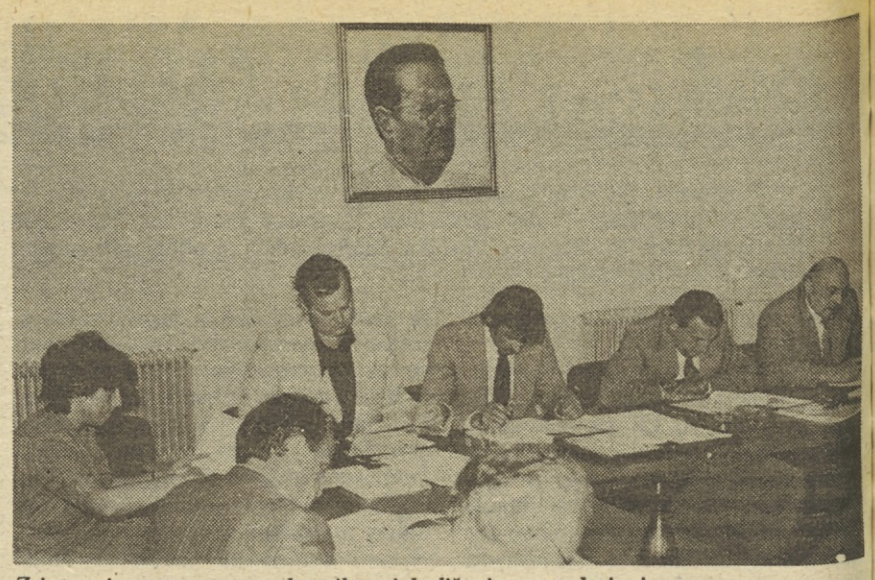

Z intenzivne razprave o ukrepih za izboljšanje gospodarjenja.

DELEGATSKO VPRAŠANJE

Kdaj bo urejeno parkirišče ob Savi

Delegatsko vprašanje v zvezi z dokončno ureditvijo parkirišča pred tovarnami Elektromehanike v Savski loki je terjalo jasen odgovor. Problem je iz dneva v dan bolj pereč, saj delavci nimamo več kam parkirati svojih jeklenih konjičkov. Odgovoril je Alojz Grčar, član KPO za programsko-tehnično dejavnost in kakovost. Odgovor so delegati DS DO prejeli skupaj z gradivom za 4. zasedanje sveta. Za rešitev tega vprašanja smo zainteresirani vsi člani kolektiva, ker so ogroženi tudi pešci. Zato objavljamo povzetek odgovora:

Parkirišča ob Savi doslej ni bilo možno urediti zaradi predvidene gradnje kolektorja, ki bo zbiral odpadne vode in jih vodil v čistilno napravo. Začetek gradnje hidroelektrarne Mavčiče je izgradnjo kolektorja pospešil, tako bo dograjen že letos.

Urejanja parkirišča se bomo torej lahko kmalu lotili. Proučujejo se možne rešitve, in sicer da se dokončno uredi obstoječi parkirni prostor ob Savi ali da se cesto prestavi ob breg Save in parkirišča razmesti na prostoru od ceste do tovarniške ograje.

Prestavitev ceste je idealna rešitev, s tem bi povečali prometno varnost, zlasti za pešce. Po prvih ocenah bi ureditev parkirišča s prestavitvijo ceste stala 15 milijonov dinarjev. Ureditev dosedanjega prostora pa le 8 milijonov.

V nasledjih mesecih se bomo skušali dogovarjati s cestno ter vodno skupnostjo o možnostih, da bi prispevali sredstva za prestavitev ceste. Istočasno bomo skušali pripraviti projekte v tem smislu. Če bomo lahko zbrali potrebna sredstva, bi na izvedbo lahko računali v prihodnjem letu.

Do tedaj pa bomo morali težko stanje urejati z večjo disciplino, kar bo bistveno povečalo prometno varnost. V nobenem primeru ne bi smeli puščati avtomobilov ob ograjnem zidu tovarne.

Zadnji del odgovora je morda nerazumljiv, ker stojijo avtomobili na vsakem metru okrog tovarniške ograje, na vsaki prosti zelenici, sredi križišča pred delavsko restavracijo, na dovoznem cestišču za tovornjake – kontejnerje (ki pod podvozom ne morejo v Savsko loko) na obeh straneh dovozne ceste pred stavbo skupnih služb celo pred vhodi v naše zaklonišče.

Ali v taki situaciji zaleže poziv k večji disciplini? Za letošnjo gradnjo kolektorja ob Savi nismo zvedeli šele včeraj, ampak vsaj že lani. Večja disciplina vsakega uporabnika bo res omilila gnečo pred Iskro, za reševanje tega problema pa imamo tudi odgovorne službe in posameznike.

Torej počakajmo še kako leto ali dve. Zmečkana pločevina ali mavčna obloga je najmanj kar lahko doleti slehernega uporabnika cestišč v Savski loki v Kranju. Kdo bo za to odgovarjal? To je v naših samoupravnih aktih jasno opredeljeno; le njihovih določil se bomo morali držati.

A. Boc

Ob odhodu v pokoj

Franc Šušteršič se je v Iskri zaposlil tik pred koncem druge svetovne vojne. Po osvoboditvi je delal v oddelku konstrukcije, kjer je začel z urejanjem tehnične dokumentacije. Najprej je bil arhivar, nato pa administrativni kontrolor tehnične dokumentacije. Vesten in marljiv, predvsem pa natančen pri svojem delu, je v štiriintridesetih letih službovanja na tem področju za ta zahtevni posel usposobil precejšnje število delavcev. Poleg tega je pomagal urejati tehnično dokumentacijo v vseh večjih organizacijah . . Iskre in hkrati vzgajal nove referente za delo.

„Že leta 1946 so me zadolžili za ureditev arhiva," je povedal Franc Šušteršič. „Ko sem prevzel to delo, sem ugotovil, da brez kartoteke originalov in kopij ni mogoče urediti arhivov. Zato sem s pomočjo ing. Sile skiciral na A6 format kartoteko originalov in kopij z vsemi potrebnimi podatki, ki so jo potem tiskali na karton. Tako je bila dana možnost ureditve originalnih načrtov. Izdelati smo dali še par namenskih žigov za opremo kopij; na osnovi teh smo začeli s spremnim dopisom pošiljati dokumentacijo po oddelkih tovarne.

Medtem se je pokazala potreba po oštevilčenju vseh teh načrtov. Prvo kodno knjigo je osnoval po panogah pokojni profesor Roman Strojnik v nekakšni obliki klasifikacije, kot prvi pa je začel tudi prevajati DIN standarde v slovenščino in jih označil z oznako ISN. Tako je zaoral ledino klasifikacije in standardizacije. Naslednji korak je bila problematična uvedba administrativne kontrole nad redno izdajo izdelane dokumentacije. Vendar smo s skupnimi napori opravili pionirsko delo in tako je bil sistem administrativnega poslovanja s kontrolo tehnične dokumentacije osnovan v Elektromehaniki že pred dobrimi dvajsetimi leti.

Po ustanovitvi ZZA sem delal v oddelku tehnične dokumentacije in centralno izvajanje sprememb, kjer sem bil zadolžen za evidenco poslovanja s tehnično dokumentacijo v organizacijah Iskre. Pri delu so mi pomagali vodje oddelkov ing. Metod Pirc, ing. Franc Špiler, ing. Levovnikova ter vodje oddelkov razvoja po posameznih organizacijah . . V letu 1973 pa sem se zaradi prenapornega in lokacijsko preveč razdrobljenega dela vrnil nazaj v matično tovarno v Kranju. Zaprosil sem premestitev v razvoj današnje Tovarne avtomatskih telefonskih central, kjer sem spet imel opravka s tehnično dokumentacijo. Tu sem se srečal z začetnimi sodelavci – tovariši Krajnikom, Grašičem, Ahačičem in drugimi, nekaj pa jih je že odšlo v pokoj.

Fran Šušteršič se je pretekli mesec po dolgoletnem delu v Iskri upokojil in prepustil svoje delo, v katerega je vložil toliko truda in napora, mlajšim. Pravi, da je vesel, da je lahko spremljal razvojno pot svoje delovne organizacije od njenih skromnih začetkov v boju do giganta v miru. Od svojih sodelavcev se je poslovil z željo, da bi kar največ pripomogli k uspešnemu razvoju Iskre tudi v bodoče.

E. Križnar

OD ZAMISLI DO NOVINARSKEGA PRISPEVKA (5)

NOVINAR NA DELU

Novinarski poklic daje novinarjem možnosti in pravice, ki niso dostopne vsem občanom, predvsem pa možnosti za najrazličnejše stike, za dobivanje najrazličnejših informacij itd. Novinarji so javni delavci, organizatorji in enakopravni udeleženci javne izmenjave mnenj o naših družbenih problemih. Izpostavljeni so tako pri svojem kritičnem pisanju kot pri obnašanju. Posebno pomembno je, da mora novinar svoj status zaslužiti in opravičiti s svojim delom.

Novinar ali kdorkoli, ki namerava napisati nek članek na podlagi razgovora, mora pri stiku z informiranim poskrbeti za olikan in uglajen nastop, enako velja tudi za stike, ki jih navezuje z ljudmi po telefonu. Mora mu biti povsem jasno, kaj namerava napisati, saj bo na podlagi tega tudi vedel, kako naj se dela loti. Predvsem pa na razgovore ne sme hoditi nepripravljen. Tudi za naše glasilo velja, da so nejasno in dolgovezno napisani članki prav gotovo nezanimivi za večino bralcev. Pisanje pa prav gotovo ni samo sebi namen!

Pri stikih z ljudmi moramo upoštevati še naslednje: točno moramo vedeti, kaj od tega stika pričakujemo, imeti moramo vsaj osnovne informacije o človeku, s katerim se želimo pogovoriti, priti moramo ob točno določenem času, čim krajše in čim nadrobneje moramo razložiti, kaj želimo izvedeti in ne smemo izneveriti zaupanja človeka, s katerim se pogovarjamo.

INFORMACIJA IN SREDSTVA MNOŽIČNEGA KOMUNICIRANJA

Kaj je informacija Na kratko bi lahko rekli, da je to vest, poročilo, obvestilo, spoznanje o dejstvih, lahko pa tudi rečemo, da je to pisana ali ustna oblika sporočila, s katerim želimo obvestiti ostale o nekem dogodku, človeku, kraju ali podobnem. Informacijo lahko obravnavamo tudi kot ekonomsko ali družbeno kategorijo.

Iz besede informacija logično sledi tudi izpeljanka – informiranje. Le-ta obravnava proces zbiranja, obdelave in razpošiljanja vesti, sporočil ali obvestil iz enega ali več centrov do najširših slojev ljudi. Kot primer lahko navedemo naš Informativni center. Seveda pa je bolj umestna primerjava z večjimi centri, kot so redakcija Dela ali Tanjuga.

Za razliko od informiranja, ki je enosmeren proces (od centra do bralca), moramo razlikovati komuniciranje, ki je dvosmeren proces – vzajemno oddajanje in sprejemanje obvestil.

Ogromen tehnični napredek zadnjih desetletij in bistvene tehnološke spremembe so pripomogle k hitrejšemu, lažjemu in učinkovitejšemu ustvarjanju in širjenju informacij, vzporedno s tem pa so nastale tudi posebne razlike v sredstvih informiranja oziroma v načinih in metodah dela sredstev informiranja. Ravno zaradi tehničnih dosežkov ostaja v svetu nekaj osnovnih načinov obveščanja javnosti in s tem tudi nekaj družbeno priznanih oblik informiranja. To so: tisk, radio, film, televizija ter telegrafske in novinarske agencije. Ob tem spadajo med sredstva informiranja (seveda z manjšim vplivom) tudi tovarniška glasila, razni bilteni, razglasne postaje po delovnih organizacijah, oglasne deske, letaki, grafikoni in podobno.

Za tisk zelo pogosto slišimo tudi izraz **„sedma sila"**. Včasih ga uporabljamo v večvrednostnem smislu, včasih pa tudi v malce posmehljivem tonu. Dejansko pa ga je treba razumeti za kapitalistično urejene države, v smislu vsiljevanja mnenj in stališč, v smislu brezobzirnega vsiljevanja določenega pogleda na svet, kot napad na svobodo zavesti in vesti, kot ustvarjanje javnega mnenja, kakršno ustreza vladajočemu družbenemu razredu. Buržoazija je torej spoznala vso moč sredstev informiranja in jih postavila v službo svojih interesov. Tako „sedma sila" ni sila nad družbo (kar bi pomenilo njen neodvisen položaj in objektivnost informacij), temveč je eden od elementov vladavine in vsiljevanja javnega mnenja.

V socialistični družbi pa sredstva informiranja pripadajo proizvajalcem in vsem državljanom, niso dejavnost med družbo ali ob njej, niso v rokah samo enega razreda, saj imamo brezrazredno družbo. Vendar so bili in verjetno še bodo tudi pri nas poskusi prilaščanja oblasti in spreminjanja sredstev informiranja v silo birokratskih skupin. Cilji informacije pri nas, s tem pa tudi cilji množičnega komuniciranja so obveščanje javnosti o dogodkih, ki spodbujajo ljudi k družbeno koristnim akcijam, vzgajanje in izobraževanje, razvedrilo in sprostitev. Miodrag Avramovič pa meni, da so osnovni elementi socialistične samoupravne informacije naslednji: univerzalnost, resničnost, vsestranskost, objektivnost, etičnost in medsebojni družbeni vpliv. Osnovna delitev informacije po vsebini pa je razdelitev na humane (pozitivne) in nehumane (negativne) informacije.

Naslednjič: Ustvarjanje informacije

Učijo nas prizadevnosti in skromnosti

(Nadaljevanje s 3. strani)

upravnih organov, skupnosti itd. Menim, da je pretok informacij obojestranski.

Želim, da bi mlajši Iskraši bolj cenili naše napore in pridobitve, ki jih danes imamo. Želim si tudi uspešen razvoj in napredek naše računalniške proizvodnje."

Če primerjamo čas, ko je Iskra pričela rasti, z današnjim, zlahka zaznamo ogromen napredek na vseh področjih – v proizvodnih programih naših temeljnih organizacij, v številu izdelkov, tehnologiji, dohodku ter v družbenem in osebnem standardu. To smo dosegli s svojim znanjem, delovno disciplino in gospodarnim obnašanjem. Tudi naše nadaljnje delo bo moralo zagotavljati socialno varnost, primeren standard in ustrezne dohodke. Morali pa bomo biti bolj prizadevni in skromni. Tega nas učijo naši jubilanti. Danes objavljamo pogovor z zadnjimi jubilanti 30-letnega dela. Vseh tovarn nismo obiskali, saj so si misli in želje naših 30-letnikov zelo podobne. Vsem letošnjim jubilantom iskreno čestitamo.

ABC

ISKRA
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
Kranj, n.sol.o.

Na podlagi sklepa delavskega sveta delovne organizacije ISKRA ELEKTROMEHANIKA Kranj

razpisujemo

imenovanje

VODJE DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

Kandidat mora poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje s statusom določene pogoje:
– visoko izobrazbo pravne, ekonomske, tehnične ali organizacijske smeri,
– 5 let uspešnih delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na opravljanju odgovornih del v gospodarski dejavnosti,
– ustrezne moralno–politične kvalitete, ki se ugotavljajo po določilih dogovora o izvajanju kadrovske politike v občini Kranj,
– sposobnost vodenja poslovanja, vsklajevanja in organizacijo delovnega procesa,
– znanje svetovnega jezika.
Mandatna doba traja 4 leta.

Prijave na razpis z ustreznimi dokazili je treba vložiti v roku 15 dni po objavi. Prijava naj bo v zaprti ovojnici poslana na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA Kranj, Kadrovska služba, 64000 Kranj, Savska loka 4, z oznako „za razpis vodje DSSS".

Kandidate bomo o izbiri po razpisu obvestili v roku 60 dni.

PO ŠTIRIH DESETLETJIH IMA PARTIZANSKI MOKRONOG NOVO TOVARNO

Vodja slovenske delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ Marko Bulc je v petek 5. septembra letos prerezal trak in tako predal svojemu namenu novo tovarno elektrolitskih kondenzatorjev v Mokronogu. Delavke in delavci so pognali stroje in nove 2000 kv. m velike delovne prostore je napolnil krup visokoproduktivnih, v celoti avtomatskih strojev za proizvodnjo elektrolitskih kondenzatorjev. Tako je steklo delo v edini tovarni v Mokronogu, ki je med zadnjo vojno izgubil tovarno usnja.

Sicer Iskra, natančneje TOZD Elektroliti iz delovne organizacije IEZE dela elektrolite v Mokronogu že 22 let. Doslej so jih proizvajali v starih adaptiranih hlevih. Zato so tudi zgradili nove proizvodne prostore, da bi dobili funkcionalen delovni prostor, primerne pogoje dela, predvsem pa novo, sodobno avtomatizirano tehnologijo, ki bo omogočala do 5-krat večjo proizvodnjo kot doslej.

Slovesnost je bila sredi čudovitega sončnega septembrskega dne, v morju luči in lepote, kakršna se najde le v Mirenski dolini. Že pol ure pred slovesno otvoritvijo so začeli prihajati gostje. Prišli so z vseh strani: ing. Marko Bulc, vodja slovenske delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Roman Ogrin, generalmajor Vlado Kocjan, predsednik občinske skupščine Trebnje Tone Žibert, predsednik IS skupščine trebanjske občine Avgust Gregorčič, predstavniki prvoborcev, Iskre, IEZE, družbenopolitični delavci in krajani ter seveda ves kolektiv TOZD Elektroliti.

Goste in delovni kolektiv je pozdravil Franc Šunta in vsem zaželel prijetno bivanje med Iskraši, ki so veseli nove delovne zmage.

Besedo je nato povzel direktor Elektrolitov Tone Hočevar.

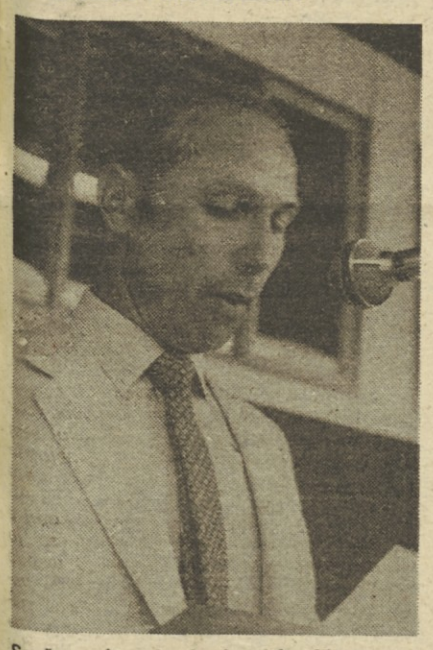

Spoštovani gostje, dragi sodelavci!

Dovolite mi, da se najprej ozrem v tiste dni naše herojske zgodovine, ko so naši ljudje na Trebelnem 4. septembra 1942 ustanovili Gubčevo brigado. Krvavi dnevi so bili to, najtrši v slovenski zgodovini. Takrat smo Slovenci in Jugoslovani pokazali, da smo uporni, da se nočemo pokoriti tujcu, da nam je svoboda dražja od življenja.

Takrat je Mokronog mnogo žrtvoval. Že naslednje leto so nacisti zbombardirali trg in uničena je bila tovarna v Mokronogu. Tako je blizu 300 delavcev v Mirenski dolini po vojni ostalo brez dela.

Prav zato je Iskra pred 22 leti odprla v Mokronogu svoj obrat, ker je rabila pridnih rok in hotela dati delo in kruh tudi v teh nerazvitih krajih. Trdo zgodovino je imel naš obrat, ki je izdeloval elektrolitske kondenzatorje za Iskro na Pržanu v prav pionirskih pogojih, v stari tovarni, ki so pravzaprav adaptirani 250 let stari grajski hlevi. Šele po 22 letih je našemu kolektivu uspelo uresničiti veliko željo, da smo dobili novo, sodobno tovarno.

Zahvaljujem se sestavljeni organizaciji Iskra, ki nam je pomagala, da je prišlo do realizacije naših načrtov, prav tako se v imenu našega kolektiva zahvaljujem domači delovni organizaciji Iskri IEZE, Skupščini občine Trebnje, izvajalcu del Splošnemu gradbenemu podjetju Grosuplje, Sektorju uvoza Iskre, Ljubljanski banki, Skladu skupnih rezerv SRS, dobaviteljem opreme SUMI TOMO iz Osake, Iskri v Stuttgartu in vsem, ki so nam pomagali, da smo uspešno zaključili novogradnjo in izvršili rekonstrukcijo vse naše tehnologije.

Odpiramo najsodobnejše opremljeno tovarno. Avtomatska strojna oprema nam bo omogočila petkrat povečati proizvodnjo. Predvsem pa bomo delavci kolektiva Elektrolitskih kondenzatorjev dobili primerne pogoje za delo v sodobnih prostorih in na najsodobnejši proizvodni opremi.

Naša tovarna je velika pridobitev za Iskro, za naš kolektiv, za Mokronog, trebanjsko občino in vso našo družbo.

Nato je spregovoril slavnostni govornik ing. Marko Bulc:

Govor ing. Marka Bulca

Tovarišice in tovariši!

Dovolite, da vam delavcem Iskre in krajanom Mokronoga ter okolice najprej iskreno čestitam k prazniku občine Trebnje in še posebej k veliki delovni zmagi, otvoritvi nove tovarne elektrolitskih kondenzatorjev.

Današnji dan bo zagotovo zapisan s svetlimi črkami v zgodovini Mokronoga. Danes se namreč uresničuje 35. let staro in upravičeno pričakovanje, da dobi partizanski Mokronog po medvojnem porušenju tovarne usnja, sodobno in perspektivno tovarno, ki bo pomenila novo žarišče razvoja in vrnila Mokronogu nekdanji industrijsko delavski značaj. Dosedanja pretežno ročna proizvodnja klasičnih elektrolitov, ki je bila prenešena s Pržana v Mokronog 1958. leta ni dajala delavcem ne delovne ne socialne sigurnosti, torej ni uresničila pričakovanj. Številni poizkusi modernizacije do l. 1975. niso dali rezultatov in tudi rekonstrukcija l.1975. ki je 100 zaposlenim omogočila le povečanje fizičnega obsega proizvodnje ni pomenila rešitve. Nove analize svetovnega in ne samo našega tržišča pa so pokazale, da sodobni elektronski razvoj rabi velike količine tako keramičnih kot elektrolitskih kondenzatorjev, še posebej nove kvalitete za profesionalno rabo in miniaturnih dimenzij.

Tako se je v IEZE in razvoju Iskre rodil nov proizvodni program, ki pomeni možnost postopnega povečanja proizvodnje od sedanjih 12 milijonov na blizu 40 milijonov elektrolitov za najsodobnejši elektronski razvoj. Pomeni možnost nadomestila uvoza elektrolitov za jugoslovansko elektronsko industrijo in možnost izvoza 1/3 proizvodnje kar omogoča pokritje vseh uvoznih reprodukcijskih potreb.

Uresničitev programa istočasno pomeni in zahteva avtomatizacijo proizvodnje visoko produktivnost dela, vrhunsko kvaliteto in konkurenčne cene. To omogoča ob kvalitetnem delu 230 zaposlenim dober dohodek, delovno in socialno sigurnost. Ob pomoči skupščine občine Trebnje in širše družbene skupnosti ter izjemnih naporih delavcev Iskre je bilo omogočeno, da se je ob 20. letnici obstoja položil temeljni kamen za novo sodobno tovarno, ki naj ta program uresniči. In danes jo odpiramo.

Kaže posebej poudariti, da se je vsaj po zagotovilih tovarišev iz Iskre v izvajanju investicija povečala le za 10 % in da je 70 % sredstev porabljeno za najsodobnejšo opremo in le 30 % za novogradnjo. To pomeni, da je bilo delo izredno dobro programirano in sredstva racionalno ter smiselno izkoriščena. Zaradi vsega tega torej lahko rečemo, da danes uresničujemo pričakovanja Mokronoga in izpolnjujemo obveze do občanov in delavcev. Pomeni pa to še mnogo več. Pomeni nov korak pri uresničevanju, lahko bi se reklo, pravilno spoznane in izbrane razvojne strategije prihodnje proizvodnje usmeritve celotne Iskre. Namreč sodobne razvojne raziskave v svetu kažejo poleg osnovnega obeležja nepredvidljivosti, da bosta vendarle do leta 2000 prioritetni dve usmeritvi.

1. elektronika, ki pomeni najkompleksnejšo obdelavo najrazličnejših podatkov tj. sprejemanje, prenos, obdelavo, hranjenje in reproduciranje in to na vseh področjih človekove dejavnosti in
2. biologija kot nov element razvoja energetike, hrane, industrije, medicine in ekologije to je zaščite človekovega okolja.

In če se je nujno začeti tudi pri nas pripravljati zaradi energetske in prehrambene krize v svetu, ki traja in se bo še zaostrovala, na nove industrijske postopke, ki s pomočjo bioreaktorjev ali udomačenih bakterij in podobno omogočajo vodenje industrijskih procesov ob majhni porabi energije, omogočajo pretvorbo raznih odpadkov npr. celuloze v melase, proteine, oz. hrano, ali pa celo v tako imenovane težke industrijske produkte kot so: sintetični kavčuk in plastične snovi kar pomeni možnost zamenjave sodobne petrokemije se vendarle lahko reče, da tudi tega ni mogoče uresničiti brez sodobne elektronike. Ona sama namreč je energetsko in surovinsko skromna, ekološko pa čista.

Seveda vse to od sodobnega razvoja elektronike vse bolj terja kompleksnost, velike hitrosti, sigurnost in tudi cenenost. Terja tehnološko intenzivni način proizvodnje z vse več ugrajenega znanja ter kvalitetno delo. In če vse to velja za svet, velja tembolj za naše slovenske perspektive razvoja, še posebej zato, ker nismo ne energetsko ne sirovinsko bogati, znamo pa kvalitetno delati in tudi kot je zapel Prešeren — um nam je dan. In še nekaj: obvladovanje dohodka in uresničevanje samoupravnih odnosov terja tudi obvladovanje informacij. Odtujena informacija pomeni isto kot odtujeni dohodek. V naših pogojih je torej razvita elektronika izreden činitelj obvladovanja dohodkov in samoupravnih odnosov.

Naša praksa potrjuje spoznanje, da je lažje izgraditi novo tovarno kot pa zagotoviti, da bo uspešno poslovala. In začetek poslovanja te nove sodobne proizvodnje v TOZD Elektroliti spada v čas izrednih stabilizacijskih naporov celotne naše družbe, ki so začeti oz. nas še čakajo. Znano vam je, da že nekaj časa na sejah centralnih komitejev v skupščinah, izvršnih svetih in tudi v OZD kritično ocenjujemo gospodarsko situacijo, stabilizacijo blagovno denarnih odnosov in s tem v zvezi uresničevanje ustavnih in sistemskih odnosov in rešitev.

Čeprav sta bili jugoslovanska in slovenska ekonomska politika za letos naravnani dokaj stabilizacijsko smo ju morali med letom dopolniti oziroma še zaostriti, posebej z devalvacijo dinarja in z novimi uvoznimi omejitvami. Zakaj? Zato, ker še nismo dovolj spoznali vseh slabosti dosedanjega neustreznega obnašanja, da bi jih presegli in zato, ker marsikje kljub pozivom, opozorilom in družbeno sprejetim stališčem nadaljujejo po starem, češ — previharimo še ta vihar; ali pa — nas se to ne tiče; ali celo — s tako imenovanimi koristnimi malverzacijami iščejo profitarski interes pozabljajoč na družbeno lastnino sredstev za proizvodnjo.

Če je namreč res, da smo pretekla leta več delili za osebne dohodke kot pa smo ustvarili in so osebni dohodki rasli hitreje kot produktivnost in družbeni proizvod, potem sedaj prihajajo računi, ki jih je treba zato plačati. To pomeni, da moramo vzdržati na nivoju osebnih dohodkov, ki rastejo za 1/5 ali 1/4 počasneje kot družbeni proizvod, oz. moramo živeti od realnega dohodka.

In če je bila rast splošne porabe večja od rasti DP, je pa bila, potem mora rasti sedaj počasneje in ni mogoče uresničiti vseh zamisli, ne v izobraževanju, ne v zdravstvu, ne v kulturi itd. In če gospodarstvo nima sredstev marsikje za to da preživi in rastejo izgube, potem se ne morejo proračunska sredstva občin, republike in federacije povečevati nad rastjo družbenega proizvoda. In če smo začeli številne investicije za katere ni bilo in ni sredstev in sprejeli kriterije katere bomo prioritetno dodeljevali, katere pa ustavili moramo to izvesti. Skratka zagotovo je prav, da postanejo delavci sleherne TOZD mnogo kritičnejši do vseh oblik zajemanja njihovega dohodka. Jasno je, da za vse težave zagotovo ni krivo samoupravljanje obratno situacije, da se uporaba dohodka pa naj bo za investicije, zdravstvo ali izobraževanje in druge oblike splošne porabe še odloča mimo delavca, posledice nepokritih ali prekoračenih investicij, nizkega dohodka ali izgub pa mora nositi delavec. Tudi položaj ko je odločanje o devizah za repromaterial, ali opremo prepuščen ozkim poslovnim strukturam, delavec pa namesto, da bi odločal o svoji devizni bilanci, nosi le posledice, ko zaradi nepridobljenih deviz čuti zmanjšanje proizvodnje in dohodka.

Dobri delavci morajo postati tudi kritičnejši do slabega dela sotovarišev, kajti kot je rekel Marx, da družba ne bo mogla najti svojega ravnotežja dokler se ne bo vrtela okoli sonca dela. Težko je namreč doseči stabilnejše odnose v gospodarstvu, če 8 % zaposlenih v Sloveniji dnevno ni na delu, kot trdijo analitiki ali pa če razen delavcev v neposredni proizvodnji pri strojih od 7 ur delamo le 4, neproduktivni delavci in administracija pa rastejo kot gobe po dežju. Menim, da postaja vse bolj očitno, da moramo spremeniti odnos do dela. Dela ne moremo smatrati kot nekakšno zlo. Delo dela človeka, kajti samo delo pomeni ustvarjanje novega. Delo je pravica za katero smo se borili, kajti samo delo in ne služba opredeljuje človekov položaj v družbi.

Uveljavljena pravica do dela pomeni torej dolžnost do sodelavca s katerim delamo oziroma združujemo delo in dolžnost do družbe kot celote. Prepričan sem, da če bi torej delali bolj orientirano in toliko kot smo se obvezali, da bi lahko ne samo ohranjali življenjski standard, ki smo ga dosegli, temveč ga tudi povečevali. Seveda tudi obratno, kajti nismo še na taki stopnji tehnološke opremljenosti, da bi si kot družba v primerjavi z drugimi lahko privoščili manj dela.

Do konca leta pa tudi v naslednjem bosta poleg omenjenih problemov in nalog v središču zagotovo še dve. Eno so ekonomski odnosi s tujino in drugo cene. Situacija EOT bi se skoraj lahko reklo, da je kritična. Kritična zato, ker smo se ob nezadostnih dinarskih sredstvih in pretiranih investicijskih ambicijah v zadnjih letih zelo zadolževali v inozemstvu, cca 10 milijard dolarjev samo za opremo, ob tem pa se doma orientirali avtarkično ne pa izvozno, da bi lahko z izvozom odplačevali dolgove in ustvarjali devize za nujne repromateriale in opremo za modernizacijo. Dolgoročno bo problem rešljiv, če bomo nekaj naslednjih let izredno povečevali izvoz. Kratkoročno pa so in bodo nujne posebno, če ne dobimo zaradi že obstoječih zadolžitev v inozemstvu dodatnih kreditov, nove uvozne restrikcije vsega kar ni res izredno nujno in prioritetno. V naši praksi se žal uresničuje pregovor — če kupuješ nepotrebno moraš kmalu prodajati nujno potrebno. Že sedaj so v strukturi našega izvoza predstavljale 56 % sirovine in repromaterial. Sedaj preti nevarnost, da se to še poslabšuje. Ne moremo in ne smemo pristati na to, da bomo ponovno izvažali hlode, da bi kupovali stroje. To je bilo opravičljivo leta 1945, danes pa ni. Zato v razvojni orientaciji moramo dati prednost proizvodnji, ki rabi manj uvoza in omogoča izvoz. In če hočemo izvažati a. tikle višje stopnje predelave iz domačega blaga, kar je edina zdrava orientacija, potem mora biti naša prioriteta tehnološko intenzivnejša proizvodnja za izvoz z mnogo večjo vsebnostjo znanja kot doslej. Zato tudi v teh kritičnih stabilizacijskih časih moramo omogočiti, da raste razvoj hitreje kot proizvodnja kljub nekaterim navidezno takojšnjim prednostim drugega. To še posebej velja za razvoj propulzivnih panog kot je npr. elektronika.

Pri vsem tem bo izrednega pomena, da se čeprav ambiciozni izvozni plan, kot je npr. vaš Iskrin za 1980. leto na 145 milionih dolarjev ne samo uresniči temveč, če je le mogoče tudi preseže, kajti vsak dolar dodatnega izvoza po dogovorih v federaciji daje možnost dolar dodatnega uvoza. Tudi v tej novi proizvodnji, ki jo danes začenjate uresničevati kaže storiti vse, da bi se predvidene izvozne možnosti čimprej začele uresničevati.

Glede cen ne bom obširen. Na dlani je, da velika družbena režija zelo draži proizvodnjo. Tudi, da svetovni energetski udari podražitve nafte in uvozne opreme in repromaterialov pritiskajo tudi na cenovne odnose pri nas. Nafta letos z nad 50 %, ostale uvozne cene z nad 23 %. Res je tudi, da je izvršena devalvacija prerazporedila dohodek na stran izvoznika.

Vendar pa je tudi res, da je mnogo lažje povečevati dohodek v OZD v kreganju z uradi za cene kot pa z dobro organizacijo dela, z večanjem produktivnosti, z novimi tehnološkimi rešitvami in z uporabo več znanja ter z dobrim gospodarjenjem.

In povečanje cen tam, kjer je treba in tam kjer ni je ostala navada tako rekoč vsakodnevna razvada. Pri tem je vse več pojavov vsemogočih izigravanj predpisov in resnično dohodkovnih cenovnih dogovorov, nekakšno profitarsko obnašanje. Nam mora biti jasno, da če s tem nadaljujemo to pelje samo v nove spirale inflacije in razvrednotenje dohodka delavca, da je to antistabilizacijsko. Preseči moramo dvojnost, ko v organizaciji združenega dela pristajamo na povečanje cen, kot potrošniki doma pa se jezimo nad podražitvami. Skrajni čas je, da zaradi močnih pritiskov na povečanje cen začno samoupravni organi v OZD in tudi delavska kontrola razpravljati o cenah in se vzdržati v svojem in interesu širše družbe povečanj kjer to resnično ni življenjska nuja.

Brez tega ne bo mogoče uresničiti povečevanja izvoza in ne strategije stabilizacije, kajti ni načina, ki bi uspel plasirati v mednarodni konkurenci predrage proizvode.

Naj končam! Spoznanje, ki je prevladalo v Iskri še posebej tudi v programu te nove tovarne, ki jo danes odpiramo namreč, da samo visoka specializacija in tehnološko intenzivnejša proizvodnja ter naslonitev na več še posebej lastnega znanja lahko v odprti konkurenci ohranja prostor pod soncem in dolgoročno zagotavlja ustvarjanje dohodka bi moralo kot dober vzgled ostati posnemanja vredno. Ta primer in še nekateri taki v Sloveniji namreč dokazujejo da se da. Opozorila na težave, ki nas čakajo in ki sem jih omenil ne pomenijo preplaha, obratno poziv na akcijo, da bi težave čimprej presegli. Zavedati se moramo, da so naše izgube in rezultati predvsem v nas samih. In če bomo v teh težavah črpali moč v naših lastnih izvorih, če bomo enotni, bolj povezani in združeni ter bolj zavzeti za ukinjanje razvad in oportunizma v iskanju rešitev naslonjenih na široke množice delavcev in občanov vpetih v samoupravne in delegatske odnose, ob pomoči organiziranih socialističnih sil uspehi ne bodo izostali. Vaš primer in podobni kot že rečeno kaže, da se da iz težav, če se prav zagrabi.

Prepričan sem, da se tu v Mokronogu zavedate, da vas novo zgrajena tovarna in najsodobnejša tehnologija obvezujeta na povečanje tehnološke discipline, kvaliteto dela in tudi razvitejše samoupravne odnose. Prepričan sem, da boste s svojim bodočim delom prispevali tako za lasten razvoj, razvoj kraja in občine ter za socialistične samoupravni razvoj širše družbe. Še enkrat čestitam za dvojni praznik delavcem Iskre in krajanom. Srečno!

Spregovoril je tudi predsednik SO Trebnje Tone Žibert:

Ob tej priložnosti želim sporočiti najboljše želje in iskrene čestitke za praznik občine vsem delovnim ljudem in občanom, posebej pa delovnemu kolektivu Iskre v Mokronogu. Našim dragim gostom pa želim, da bi se najbolj prijetno počutili. Z letošnjim letom v občini Trebnje po ocenah uspešno zaključujemo srednjeročno obdobje 1876—1980. Na kratko povedano: dosegli smo takšen napredek, ki ga marsikdo na začetku tega planskega obdobja ni predvideval. Naša prizadevanja in pomoč družbene skupnosti, ki smo je bili deležni kot manj razvito območje v SR Sloveniji, so prispevala, da bomo izšli iz takozvanega kluba manj razvitih v SR Sloveniji. Tovarna Iskra v Mokronogu je bila planirana v tem srednjeročnem obdobju. Z današnjim dnem se ta načrtovana naloga in seveda tudi dolgoletna želja uresničuje. To je ena pomembnih, sicer pa številnih novih pridobitev v občini. Tovarna Iskra v Mokronogu je še posebej pomembna za njen kolektiv, kakor za KS Mokronog, širšo okolico in občino. Za tovarno v Mokronogu lahko rečemo, da so veliki napori rodili

plodove. To nam ponovno potrjuje, da je naše samoupravno dogovarjanje uspešno in učinkovito. Potrjuje nam še, da so bile zahteve za novo tovarno povsem upravičene in utemeljene, kar dokazujejo lepi uspehi, ki jih v tem kolektivu dosegate. Mislim, da smo lahko vsi ponosni na to delovno zmago, hkrati pa prepričani, da je s tem podana trdnejša možnost za nadaljnji razvoj tovarne in s tem tudi hitrejši razvoj teh krajev. Vsem delovnim ljudem tovarne Iskra v Mokronogu čestitam za to veliko in lepo pridobitev, hkrati pa se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sodelovali in pomagali, da danes lahko praznujemo praznik naše občine tudi s to lepo delovno zmago. Hvala.

V imenu KPO SOZD Iskra je vse pozdravil in zaželel kolektivu mnogo uspeha član KPO Gojmir Blenkuš.

Sledil je krajši kulturni program domačega KUD in vojakov. Ing. Marko Bulc je prerezal trak in tako predal tovarno svojemu namenu. Delavke in delavci so pognali stroje in iz avtomatov je začel bruhati plaz elektrolitov. Gostje in domačini iz Mokronoga so si z zanimanjem ogledali proizvodnjo in pohvale so kar deževale.

Po ogledu tovarne so Iskraši pripravili na mokronoškem gradu malico in veselo rajanje. Nastalo je pristno in veselo razpoloženje. Mladi Iskraši in stari delavci so se veselo zavrteli ob zvokih domačega ansambla AMIDI Ob zvokih popularne „Jugoslavije" je nastalo veselo kolo, pa tudi domačih viž ni manjkalo.

F. Kotar

DO ŠIROKA POTROŠNJA

Daljnosežna preusmeritev

(Nadaljevanje z 2. strani)

dovoljni. Prednost Pržana pred ostalimi dobavitelji je zlasti v izredno dobro organiziranem vzdrževanju naprav oz. sistemov.

Poleg prispevka k stabilizaciji gospodarskega stanja, je bilo razlogov, ki so narekovali preorientacijo proizvodnje, več. Na prvem mestu je bil razvojni družbeni plan občine in republike, zahteve po vse manjšem onesnaževanju okolja in slednjič težnja po čimmanjši porabi energije in materiala. Kratko povedano je bil osnovni cilj novih razvojnih prijemov v prodajanju čimveč znanja, ne pa dela. Za takšno odločitev imajo tudi precej pogojev – tovarna je v Ljubljani, v šolskem centru, v kraju z močno razvito industrializacijo. S profesionalizacijo in specializacijo – velja zlasti za področje tiskanih vezij pa so se vključili tudi v razvojne načrte SOZD Iskra. Koncept vse večjega profesionalnega deleža v celotni Iskrini proizvodnji vključuje ustrezna vezja – in prav taka bodo na Pržanu izdelovali.

V stabilizacijskem letu se seveda samo po sebi postavlja vprašanje kolikšni bodo pri tej preobrazbi ustalitveni učinki? Nedvomno precejšnji, saj je celotni program ozko povezan s sprejetimi stabilizacijskimi ukrepi TOZD. Le-ti pa so: zoženje proizvodnega programa, neprestano povečanje izvoza ob vse manjšem uvozu (tu so že precej dosegli, saj imajo razliko med izvozom in uvoznimi potrebami najmanjšo v svoji grupaciji), neprestano osvajanje novih proizvodov vse višjega kakovostnega in oblikovnega razreda, zaustavitjev ekstenzivnega zaposlovanja, izboljšanje produktivnosti dela in slednjič aktiviranje najpotrebnejših investicij.

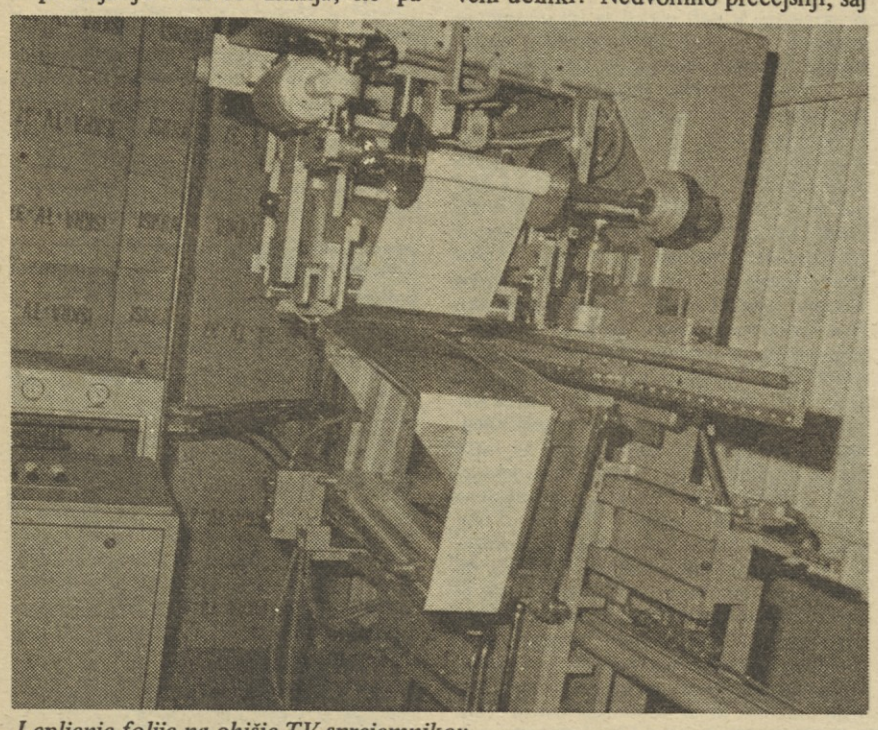

Lepljenje folije na ohišje TV sprejemnikov.

Stalno poudarjanje oblikovne dognanosti ni naključno, zato le še nekaj besed o sodelovanju med Pržanom in oblikovalci Iskre Commerce. Ob javkanjih vrste TOZD, ki niso uspele najti skupnega jezika z Marketingom, se na Pržanu lahko pohvalijo z najboljšim možnim sodelovanjem. Osnova medsebojnega dela, kot pravijo na Pržanu, je bila določitev realnih možnosti ene in druge strani. Zlasti še proizvodnje, ki ima predvsem omejene možnosti. Izdelek, ki s skupnimi prizadevanji končno „zagleda luč sveta", seveda ni takšen, kot si ga je oblikovalec idealno zamislil, še vedno pa je lepo oblikovan – predvsem pa usklajen z obojestranskimi možnostmi in ne le željami. Na Pržanu so tako že razvili svoj „hišni stil", mehke zaobljene linije s čim manj štrlečimi deli – seveda pa tudi to ni bilo možno, dokler, npr., niso prešli pri TV sprejemnikih v proizvodnjo plastičnih ohišij.

Nova programska in razvojna pot TOZD TV je še v povojih, pa vendar so prvi rezultati že jasni – povečuje se izvoz, strmo se dviga dohodek in ostanek dohodka, uvoz se zmanjšuje, produktivnost dela je v vzponu – vse to pa je za delavce na Pržanu dokaz, da so izbrali pravilno pot!

Stane Fleischman

TOZD TGA, RETEČE

Koristen sestanek serviserjev

V škofjeloškem hotelu Transturist so se v začetku septembra v več terminih zbrali serviserji širokopotrošnih izdelkov. Seminarji te vrste, ki jih vsaki 2 leti skupno organizirata TOZD TGA iz Reteč in Iskra Commerce TOZD Servis, so namenjeni vsem delavcem, ki v Iskrinih jugoslovanskih servisih popravljajo izdelke iz Reteč.

Letošnji program je obsegal poleg podrobnega seznanjanja s plinskimi pečmi, malimi gospodinjskimi aparati, štedilniki, tudi predstavitev novega pomivalnega stroja, ob zaključku pa so si vsi udeleženci ogledali proizvodnjo v Železnikih.

Ob uvajanju novega izdelka, kakršen je pomivalni stroj, je nedvomno potrebno nameniti posebno skrb tudi pripravi na morebitna popravila. Na seminarju sta bila za predstavitev tega izdelka zadolžena Jože Juraja in Danilo Kranjc, ki sta spremljala celotni potek razvoja – in bila zanj tudi zadolžena – v Retečah. Kaj pravita ob bližnjem pričetku redne proizvodnje?

„Pred začetkom prodaje – pri nas celo pred začetkom proizvodnje – seznanimo serviserje z vsakim najmanjšim delom stroja. Letos obravnavamo teoretični del delovanja in konstrukcije stroja, nekaj ur pa smo seveda namenili tudi praktičnemu spoznavanju. To zadnje, praktično spoznavanje, pa ne pomeni nič drugega kot stroj, ki smo ga razdrli na posamezne dele. Le na ta način je namreč možno res dobro razložiti postopek delovanja in seveda način odpravljanja okvar.

Pri „odkrivanju skrivnosti" novega izdelka pa je najpomembnejše, da serviserjem razložimo bistvo napake in da jih že naprej napotimo na vsa tista mesta, kjer bi se teoretično lahko napake zgodile.

Pri pomivalnem stroju, ki bo naprodaj v treh izvedbah, kot samostojen element, vgradni ali dekorativni vgradni, sestavni del kuhinjskega pohištva oz. opreme, je pomembno, da opozorimo tudi na velike možnosti menjave prednjega panela. Zelo pomembno je namreč, da kupec sam lahko oblikuje zunanji izgled stroja tako, da preprosto zamenja sprednjo stran. Prav tako je mogoče zamenjati zgornjo ploščo, vse to pa so lastnostni, ki so botrovale oceni CZNG „zelo priporočamo".

S. Fleischman

DO ELEMENTI

S KVALITETO IN PRODUKTIVNOSTJO NAD OSTREJŠE POGOJE GOSPODARJANJA

V Tovarni feritov se že nekaj let intenzivno posvečajo najvišji kvaliteti – ta pa jim zagotavlja, da se njihovi izdelki vse bolj uporabljajo v profesionalnih elektronskih napravah. Uspeli so si na ta način zagotoviti stalno tržišče in njihovi izdelki so iskani doma in v tujini. Dober glas pa zagotavlja tudi boljše ekonomske pogoje in s tem primerno akumulacijo. S takim delom in poslovanjem pa normalno gospodarijo tudi v poostrenih pogojih.

Tako so ob zaključnem polletnem poslovanju ugotovili, da gospodarijo dobro, čeprav se otepajo tudi z resnimi problemi, ki pa so jim v glavnem kos. Zanimivo je, da so v tako razgibani tovarni lahko vsemu kolektivu že 1. julija postregli z natančnimi ocenami poslovanja in tako zgodaj odprli javno razpravo o polletnem obračunu.

Ker pa imajo polno naročil, so tudi med tritedenskim kolektivnim dopustom organizirali delo s „počitniškimi" delavci. To so v glavnem študentje in dijaki, nekaj je tudi domačih štipendistov. Tudi te smo obiskali in videli, da delo teče in da jim gre posel odlično od rok. Seveda so ob njih tudi strokovni sodelavci iz redne proizvodnje. Tako bodo tudi v „mrtvih treh tednih" precej naredili.

Ob polletnem obračunu so ugotovili, da so proizvodni načrt dosegli z 59 % letnega programa, kar je 65 % več kot lani v istem obdobju. Izvozili so 53 % letošnjega načrtovananega izvoza, ob tem pa uvozili le 46 %. Zaposlenih je le 2 % več kot lani in je tako po programu le 97 % zaposlenih.

Obračun pa kaže, da so dosegli 58 % letošnjega celotnega prihodka, kar nasproti lanskemu istemu obdobju predstavlja indeks 149. Izvozne številke so spodbudne. Izvozili so za 580000 dolarjev in uvozili le za 410000 dolarjev. Vrednost teh deviz na izvozu je stara milijarda 270 milijonov dinarjev. In zdaj poslušajte nezaslišani rezultat teh izvozno uvoznih poslov. Ugotovili so, da je končni učinek deviznega poslovanja – (minus) 5,5 % celotnega prometa. Kako je to mogoče kljub Iskrini in državni stimulaciji? Čisto enostavno. Naši izvozniki prepočasi vračajo denar v tovarno oziroma prepočasi dosegajo plačila. Neketere pošiljke iz Feritov iz lanskega julija in avgusta še danes niso plačane, pravi direktor Dušan Dolničar. Zakaj tako? Kdo obrača trdo zaslužene devize celo leto in več? Ob vsem trudu in stabilizacijskem obnašanju, pc upoštevanju resolucije, pa na koncu TOZD doseže negativen devizni učinek,

Ob takih ugotovitvah je jasno kolektiv v TOZD Feriti zrevoltiran in se sprašuje, kako se nekdo lahko tako obnaša do njihovega kvalitetnega dela, v katerega je bilo vloženega mnogo truda, ljubezni in zagnanosti. Je res nemogoče po manj ko enem letu zagotoviti plačila? Človek podvomi, da so odgovorni izvozniki in posredniki res dobro opravljali svoje delo.

V Feritih menijo, da bi bil čas, da bi nekateri odgovorni tovariši prešli od besed k dejanjem. Lepih misli o potrebah v izvozu, potrebah po devizah, potrebni kvaliteti in kvaliteti odnosov so v Feritih siti, saj obračun kaže, da jih naši izvozniki ne jemljejo resno. Seveda pa bodo z izvozom nadaljevali z istim tempom. Poleg jeze na nerealizirane izvozne račune je v Feritih še ena težava. Stroški posrednikov rastejo. Tako dajatve, cene repromateriala, cene uslug posrednikov pri izvozu in uvozu, pa še in še. To kaže tudi obračun stroškov, saj imajo v tej tovarni indeks stroškov v letošnjem prvem polletju nasproti lanskemu istemu obdobju kar 150. Naj povemo ob tem, da imajo lep čisti ostanek dohodka, da so pri osebnih dohodkih zelo skoparili, pač skladno s stabilizacijskimi zahtevami. Kljub temu so že ob koncu junija porabili 61 % sredstev, predvidenih za stroške, denarja za osebne dohodke pa so porabili 50 % predvidenih za letos.

Kljub vsemu pa do konca leta predvidevajo uspešno rast proizvodnje, saj kljub padcu konjunkture na trgu povpraševanje po feritih raste. Zato jim ne manjka naročil za domači trg in za izvoz. Direktor Dolničar ocenjuje, da bodo poslovno leto dobro zaključili in tako uspešno startali v novo srednjeročno obdobje 1981 – 1985, v katerem bodo Feriti še razširili svoje zmogljivosti in povečali produktivnost z najsodobnejšo tehnologijo.

F. Kotar

DO ELEKTROZVEZE

Kaj smo trošili preveč znanja?

Ob vsesplošnih varčevalnih ukrepih se nam obeta še varčevanje z znanjem, ali bolje rečeno, naši inženirji bodo zaradi pomanjkanja strokovnih revij in knjig primorani ponovno in na svojo roko „odkrivati Ameriko".

O tem kakšni bodo potem rezultati najbrž ni potrebno govoriti pa tudi o občutkih, ki jih bodo imeli razvojno-raziskovalni delavci ob poslušanju vseh mogočih govorov o Iskrinih prizadevanjih, da stopi čim tesneje vštric z velikimi svetovnimi firmami tudi na znanstveno raziskovalnem delu v elektroniki, kjer je v svetu razvoj izredno hiter – njim pa da ne bo zagotovila niti minimalnih sredstev za nabavo nujnih strokovnih revij in knjig.

Da je temu tako smo se lahko prepričali v pogovoru z vodjo Iskrinega Indok centra Vero Levovnik, ki je na našo pripombo, da nekateri Iskrini inženirji menijo, da je naš Indok center preskromen dejala, da bodo njihove usluge zaradi nezagotovljenih deviz, v prihodnjem letu še slabše.

Torej problem podoben, kot jih ima veliko temeljnih organizacij v Iskri. Zavedamo se tudi, da v trenutku, ko visi nad našimi proizvodnimi trakovi neprestana grožnja, da se bodo zaradi pomanjkanja repromateriala ustavili, ni lahko zbrati zadostnih deviznih sredstev tudi za dejavnosti, kjer zastoj „trakov" ni takoj dovolj očiten. Vendar pa v Iskri najbrž ne bi smelo biti govora o tem, kateri „trakovi" se ne smejo ustaviti prvi. Kajti: – tisti, ki varčuje z znanjem bo lahko vedno samo – varčeval.

Sedaj pa prepustimo besedo Veri Levovnik, ki bo najprej spregovorila o delu Iskrinega Indok centra, nato pa še o težavah, ki smo jih v uvodu omenili.

„V Iskri že tradicionalno deluje organizirano posredovanje strokovne literature in informacij. Služba, ki te naloge opravlja za celotno Iskro se imenuje Indok center, ki se je uveljavil kot specializiran center za elektrotehniko tudi v širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Strokovnjaki iz razvoja in proizvodnje ali drugih področij Iskre in celo naši študenti – štipendisti večinoma poznajo delo tega centra, saj so si prav gotovo že izposodili strokovne revije, knjige ali prejeli spisek selekcioniranih podatkov o literaturi za določen problem ali prejeli kopije, zato ne bi podrobno predstavljali Indok centra, pač pa bi za vse tiste, ki te službe le še ne poznajo navedli nekaj osnovnih podatkov, predvsem kaj Indok center v celoti nudi delavcem Iskre.

V prvi vrsti so to **primarni dokumenti**, med katere štejemo vse **knjige, simpozijske in konferenčne materiale, raziskovalne naloge, revije in drugo.** Indok center sprejema zahteve za nabavo novih primarnih dokumentov; opravlja izposojanje in evidenco.

Nadalje so to: **strokovne informacije** v obliki **retrospektivnih spiskov (pregledov) literature** za določen problem za nekaj let nazaj; **tekoče selektivne informacije (SDI)** na določeno temo, ki jo strokovnjaki sporočijo vnaprej in se na ta način abonirajo na najnovejše informacije, ki jih prejemajo mesečno na svojo delovno mizo, v obliki selekcioniranih spiskov literature, to je le tistih informacij, ki posameznika zanimajo.

Indok center nudi tudi **kopije člankov in drugih gradiv** iz revij v knjižnici Iskre, kot tudi iz drugih knjižnic pri nas. V primeru, da teh revij ni v SR Sloveniji ali SFRJ, potem jih center dobavi iz British Lending Library v Angliji. Da bi Indok center lahko nudil vso potrebno literaturo in ustrezne informacije mora večino tega nabaviti in to predvsem v inozemstvu. Skupaj je uvozom dobavljeno cca 95 % vse strokovne literature. Nadalje mora to literaturo dokumentacijsko obdelati in organizirati celoten proces informiranja, to je zbrati interesna področja posameznih strokovnjakov, izdelati tzv. SDI profile in zbrati še ostale zahteve, kot npr. za kroženje revij, zahteve za nabavo novih knjig in revij.

Indok center uporablja za shranjevanje in iskanje informacij računalnik CDC CYBER v RRC in paket programov, ki omogoča poleg butch tudi interaktivno iskanje informacij prek terminala. Indok center zato razpolaga z banko podatkov, v kateri so vse v Iskri nabavljene knjige in članki iz cca 200 svetovnih najpomembnejših revij za Iskro za dobo 10 let nazaj. Skupaj cca 95.000 informacij. Poleg te lastno izdelane banke podatkov o literaturi pa procesira center tudi v tujini na magnetnih trakovih nabavljene banke podatkov, kot je INSPEC v Angliji (elektrotehnika, elektronika, telekomunikacije, računalništvo, avtomatizacija, fizika) in ISMEC v Ameriki (strojništvo), povezuje pa se Center tudi z drugimi našimi knjižnicami in centri npr. CTK, FNT–RCPU, kjer se procesirajo tudi baze interesantne za Iskro, npr. COMPENDEX (tehnika) in CAC (kemija).

O pomenu informacij za raziskovalno delo ali za kakršnokoli reševanje problemov v kompleksnem inovacijskem procesu bi ne bilo potrebno v Iskri posebej govoriti, saj lahko ugotavljamo, da vlada v Iskri že dokaj razvita „tehnična kultura", kar pomeni, da se delavci zavedajo pomena novih dosežkov in da le-te sistematično spremljajo preko strokovne literature in informacij, pa tudi preko simpozijev, posvetovanj in osebnih stikov z drugimi strokovnjaki. Zato je to postala permanentna naloga vsakega kreativnega strokovnjaka, da gradi svoje rešitve na že znanih in da ne odkriva ponovno tisto, kar je že znano in opisano, pač pa ob teh dognanjih dobiva nove ideje za že boljše rešitve.

Glede na že povedano, da je namreč 95 % vse strokovne literature, ki jo potrebuje Iskra treba uvoziti, je v današnji devizni situaciji potrebno zagotoviti tisti minimum nabave literature, ki bo še zagotavljal informiranje strokovnjakov Iskre. Zavedamo se splošnega težkega položaja glede možnosti uvoza na vseh področjih. Zato smo pripravljeni racionalizirati našo lastno nabavo, se dogovarjati z drugimi knjižnicami, da bodo nabavili tisto, kar mi ne bomo mogli, toda za primarna področja Iskre, to je: elektrotehnika, elektronika, telekomunikacije, računalništvo, avtomatizacija, avtoelektrika, merilna in regulacijska tehnika in široka potrošnja pa bo nabava revij in drugih dokumentov morala biti zagotovljena v Iskri. Knjižnica Iskre s svojimi priročnimi knjižnicami v Kranju, Stegnah in PPC bodo morale še naprej hraniti najnujnejšo literaturo, da bo na razpolago za kroženje revij, izposojo in kopiranje.

Letos se že dogaja, da praktično ni moč naročiti, tako kot vsa ta leta do sedaj preko založb niti ene nove knjige; prihaja le tista literatura, ki je bila naročena lani vključujoč tudi revije. V tem letu tudi še nismo mogli realizirati online iskanja informacij za elektronske elemente v Frascatiju (IRS sistem), ker ni moč poravnati stroškov za online priključek v devizah.

Tudi za naslednje leto 1981 ni obetov niti za nabavo revij preko založb, ki so do sedaj uvažale vso strokovno literaturo, kot so Cankarjeva založba, Državna založba Slovenije in Mladinska knjiga. Tako obstaja bojazen, da bi zaradi takega stanja prišlo do prekinitve abonmajev za revije, če SISEOT in založbe ne bodo uspele skleniti samoupravnega sporazuma, s tistimi, ki imajo devize za nabavo strokovne literature. V tem primeru bo nabava tudi za Iskro urejena, četudi močno zracionalizirana. Drugače pa bo Iskra sama morala najti devizna sredstva za nabavo strokovne literature in informacij, ki jih potrebuje. V ta namen potrebuje Iskra cca 100.000 dolarjev za leto 1981 od tega že v t.l. jeseni cca 60.000 za prednaročila revij za leto 1981. Čeprav gre za sorazmerno majhna sredstva, bi bil s tem zagotovljen dotok novih informacij v Iskro, sicer pa se lahko zgodi, da bo Iskra tako kot ostale knjižnice in centri v SR Sloveniji ostala brez revij in drugih informacij, če tudi založbam ne bo uspelo zagotoviti deviznih sredstev z združevanjem v okviru SISEOT." B. Č.

TOVARNA VŽIGALNIH TULJAV BOVEC

Zadovoljni v novih delovnih prostorih

Kolektiv bovške Iskre, tovarne vžigalnih tuljav, je slavil ob letošnjem 4. juliju, dnevu borca novo delovno zmago. Dan pred praznikom so namreč odprli nove delovne prostore – oddelek galvanske zaščite in nove skladiščne prostore. O tem smo v našem glasilu sicer že pisali in povedali, da so s to delovno zmago zabeležili uspešno zaključitev prve faze razširitve in modernizacije tovarne.

V novih prostorih, ki so res lepi, zračni in svetli, je nameščena moderna avtomatska linija galvanske zaščite, skladišče pa je prostorsko urejenejše, boljši je dostop do uskladiščenih materialov. Zanimalo nas je, kaj o tem menijo delavci sami, kako se počutijo v novih prostorih.

EDI WOJCICKI, vodja površinskega oddelka nam je dejal: „Res, v primerjavi z delom v prostoru, kjer smo bili prej, je taka razlika, da se je ne da opisati. Kot noč in dan . . .V galvani delam že 18 let, v tovarni sami pa 23 let, vendar nisem pričakoval, da bom kdaj dočakal nekaj tako modernega, tako avtomatskega. Prej, pred mnogimi leti smo taka dela opravljali na mnogo težavnejše načine, sezidali smo peči za kuhanje in sušenje, kurili smo vse na drva. Kadilo se je . . . sedaj pa, le nežen pritisk na gumb in elektronika napravi svoje.

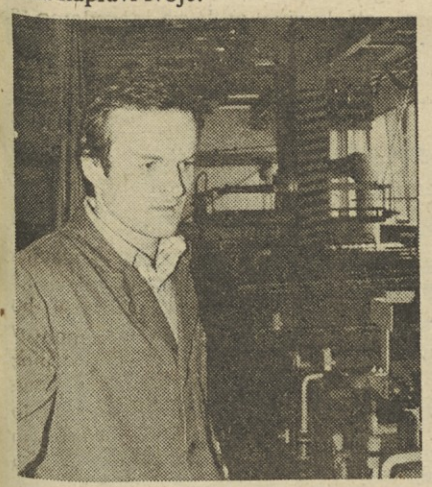

VILI KAŠCA, tehnolog v površinskem oddelku.

Kaj pomeni za našo TOZD ta pridobitev? Predvsem izboljšanje delovnih pogojev, veliko povečanje proizvodnih zmogljivosti, vpliv odpadnih voda, ki je bil do odprtja nove galvane zelo pereč, ter večjo kvaliteto in kvantiteto. Zadovoljni smo tudi s čistilnimi napravami za odpadne vode, saj je prav to še kako važno za našo najlepšo reko Sočo. S to zmogljivostjo smo odpravili tudi nočno delo, delo v podaljšanem času, ob prostih sobotah in nedeljah, velik prihranek pa beležimo tudi pri porabi elektrolitov, razstrupilnih sredstev, ki je kar za celih 100 odstotkov manjša v primerjavi s postopki v starih prostorih.

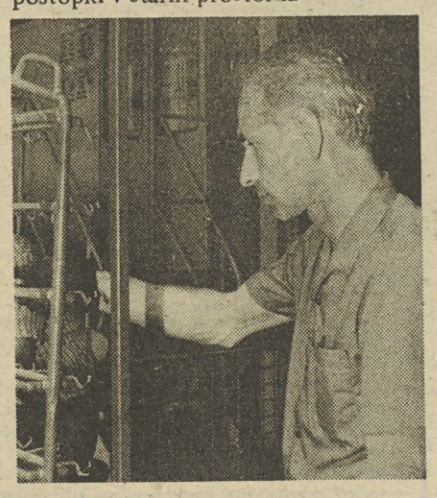

IVAN CUDER delavec v galvaniki.

Velikokrat se spomnim – seveda z grenkim priokusom na stare čase, na stare, dotrajane prostore, kjer smo morali dvigovati težka bremena. Vse postopke opraviti ročno itd. Kakšna razlika! Odlični delovni pogoji, boljši zrak, tu ni potrebno posebnih težkih zaščitnih oblek, gumijastih škornjev, rokavic. Kljub temu, da delam v galvaniki že 20 let, skupna moja doba tu pa je 23 let, bom ostal zvest do konca. Veste, to je tako. Kot se doma navadiš na ženo, tako se tu navadiš na vsakodnevna dela, ki jih ni mogoče čez noč pozabiti.

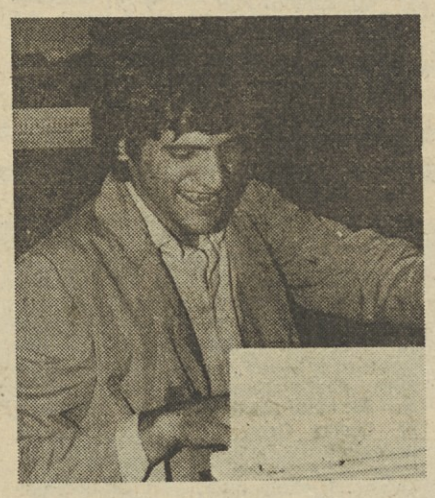

VINKO KRAVANJA skladiščnik: iz starih, utesnjenih prostorov sem se v nove skladiščne prostore preselil pred dvema mesecema. Pogoji za delo so veliko boljši pa tudi osnovni materiali in polizdelki, ki jih rabijo v naši proizvodnji so veliko lepše in priročnejše razporejeni. To je za nas velika pridobitev, saj naredimo z manj truda veliko več.

Marko Rakušček

Delovni sestanek mladih

Prejšnjo sredo, 27. avgusta so se prvič po kolektivnem dopustu sestali mladi na sestanku predsedstev osnovnih organizacij ZSMS Iskre – Avtoelektrike (sestanek je bil samo za OO „dvoriščnih" TOZD). Mladi so obravnavali več pomembnih vprašanj, saj sta predsednik Aleksander Miljavec in sekretar Vojko Velikonja predlagala kar šest točk dnevnega reda.

Najprej so se dogovorili o izvedbi pohoda po poteh IX. korpusa. Ta pohod bo v soboto 30. avgusta, zanimanje zanj pa je dokaj veliko. Mladi bodo prehodili tiste poti, po katerih so hodili v NOB borci IX. korpusa, ob spomenikih na slavne dni naše revolucije pa bodo mlade čakali preživeli broci IX. korpusa in jih seznanili z njihovimi spomini na težke dni narodnoosvobodilnega boja.

Vodja službe varstva pri delu in družbenega standarda Jože Štrukelj je mladim predlagal, naj se dogovorijo za izvedbo delovne akcije za popravilo poti h koči na Stador planini nad Tolminom. K tej prijetni izletniški točki, kjer je možno tudi prenočiti in pripraviti celo kaj toplega za „pod zob", je namreč zelo slaba cesta, ki je potrebna temeljitega popravila. V tem primeru bo tudi obisk te koče za zaposlene v Avtoelektriki bolj zanimiv, zato so njegov predlog sprejeli in določili datum akcije 13. september. Mladim se bodo vsekakor pridružili tudi ostali mladi po srcu, veliko udeležbo pa pričakujejo tudi iz tovarne AET Tolmin, kjer so „gospodarji" te lepe planinske koče.

Konec februarja lanskega leta je prišlo na obisk k mladim v Avtoelektriko okrog 30 mladink in mladincev iz Iskre –Kondenzatorji Semič. Obisk je po mnenju vseh izredno lepo uspel, zato so se že takrat dogovorili, da bodo tudi Novogoričani obiskali mlade Belokranjce in jim tako obisk vrnili. Žal je bilo več vzrokov, da tega dogovora niso mogli realizirati, zato so se na sestanku v sredo dogovorili, da vrnejo obisk letos novembra. Še pred tem pa se bodo skupno dogovorili o obravnavanju vprašanj, ki tarejo mlade in so skupnega pomena za OO iz obeh teh delovnih organizacij SOZD Iskre.

Dosedanji mentor mladih v Avtoelektriki Pavel Mermolja odhaja na novo delovno dolžnost, zato so mladi zaprosili vodjo sektorja za organizacijo in študij dela Roberta Žerjala, da bi poslej on sprejel to „poslanstvo". Seveda se njihovi goreči želji ni mogel upreti in je tako z veseljem sprejel mentorstvo, ter se zahvalil za zaupanje. Obljubil je tudi,da bo po svojih najboljših močeh pomagal pri reševanju vseh vprašanj in problemov, s katerimi se vsakodnevno srečuje ta mlada politična organizacija.

Na koncu so spregovorili še o nekaterih kadrovskih vprašanjih in v zvezi s tem zadolžili mladinko iz tovarne velikih zaganjalnikov Karmen Petrovčič ter Borisa Jeriča iz tovarne generatorjev in elektronike, da pripravita, vsak v svoji TOZD do 15. septembra volilno programsko konferenco. In tudi brez kritike ni šlo, le-ta pa se je nanašala na novoustanovljeno mladinsko komisijo za informiranje in komisijo za kulturo, ki še nista zaživeli tako, kot od njih pričakujejo.

Marko Rakušček

Skupine mladink in mladincev iz „dvoriščnih" TOZD Iskre – Avtoelektrike Nova Gorica in vojaki iz obmejne karavle Lokvica na Krasu, so letos že drugič zapored organizirali pohod po poteh IX. korpusa. Pot jih je vodila iz Gorenje Trebuše preko Lazni, do Lokev, cilj pohoda pa je bila vasica Trnovo nad Novo Gorico. Ob spomenikih na slavne dni naše revolucije so jih pričakali prekaljeni borci NOB ter prebivalci teh vasi. Povsod ob spomenikih so imeli kratke kulturne programe, najzanimivejše pa je bilo pripovedovanje borcev IX. korpusa, ki so se borili prav na območju, kjer je potekal pohod. Pohod je odlično uspel za kar ima največ zaslug Boris Jerič, komandir pohodne čete Avtoelektrike, žal pa moramo ob tem kritično zapisati, da je bila udeležba na tem enkratnem in nepozabnempohodu odločno premajhna. To ni le ugotovitev komandirja pohodne čete, nad slabo udeležbo so izrazili kritiko – tudi borci in domačini, ki so sprejeli pohodnike. Ta kritika naj bo ena izmed točk dnevnega reda mladinskega sestanka delovne organizacije Avtoelektrike!

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra – Industrija za elektroniko, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente – Ljubljana.
– V.d. glavni urednik Otmar Zorn, odgovorni urednik: Dušan Železnov, tehnični urednik: Janko Colnar, novinar – komentator Mara Ovsenik.
– Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEŽE), Marko Rakušček (Avtoelektrika), Boris Čerin (DO Elektrozveze) – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Trg revolucije 3, tel.: 324-061, 324-261. – Tisk: – Časopisno tiskarsko podjetje PRAVICA–DNEVNIK, Ljubljana.
Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Otvoritve Jakijeve razstave so se udeležili tudi jubilanti.

Jože Horvat-Jaki v Iskri

V petek, 5. septembra so v avli tovarne Telekomunikacij na Laborah odprli razstavo del Jožeta Horvata–Jakija v počastitev 30-letnice samoupravljanja in 34-letnice ustnaovitve Iskre. Otvoritev razstave se je udeležil tudi avtor sam in ob tej priložnosti smo ga naprosili za krajši razgovor.

Kako se kot likovnik počutite v razstavnem prostoru enega izmed slovenskih gospodarskih velikanov? , je bilo naše prvo vprašanje Jakiju.

„Počutim se identično drugemu velikanu. Samo počaščen sem lahko, da gostujem s svojim delom ob tako pomembnem Iskrinem dnevu. Sleherni drug komentar bi bil odveč."

Ali je lahko tudi takšen umetnik, ki ustvarja z ogromno, eruptivno močjo, kot vi, sposoben dojemati tudi drobna dogajanja v svojem okolju in kako takšna doživetja podajate v svoji umetnosti?

„Jasno je, da tudi prek drobnih doživetij in dogajanj ne morem, ker izhajam iz prostora, ki je vedno povezan z drobnarijo. To je lahko tudi idealen aspekt, iz katerega izhajam."

Včasih pravijo, da ste naivec, drugič, da ste že skoraj industrijski izdelovalec proizvodov in da imate dobre poslovne zveze po vsem svetu. Kaj je resnica?

„Nikar ne zanikujmo proizvodnje! Plevel se bo že sam ločil od zrna. Tudi akcije ne zanikujmo! Naivci niso delavni, so zelo kontradiktorni. Potem so navsezadnje vsi naivci, tudi publika. Sinonim naivca običajno dodajo tistemu, ki ni končal ljubljanskih slikarskih šol. Vendar pa vsa, takšna in podobna potrdila in spričevala puščam ob strani – kajti najvažnejše je delo, ki ostaja. In če tako, kot jaz, veliko delaš, potem je mnogo laže izluščiti dobro od slabega. Pravijo, da slikam podzavestno – toda – slikam zavestno, če pa je to podzavestno, tudi prav. Kajti, tudi če trgam iz podzavesti delam zavestno. Kajti svet je zame popolnoma objektiven. Sicer pa je spekter dogajanj zame zelo, zelo širok – v njem je na tisoče in tisoče slik. Sicer pa s svojim delom, kljub temu, da ga že dolgo opravljam, vseeno šele startam. Vse, kar sem doslej ustvaril, je le uvertura v moj start na dolgo progo. In to je vse!"

Kot je znano, ste veliko storili za Nazarje, kjer živite in ustvarjate. In kakšen odnos imajo tam do vas in vašega dela, to mislimo predvsem na odnos med komuno in kulturno dejavnostjo, oz. ustvarjanjem?"

„Kultura v moji komuni – po mojem mnenju – ni v pravih rokah. Samoupravna interesna skupnost za kulturo v moji komuni samo piše in se dopisuje; razne kelnerice ne morejo biti referenti v teh SIS. Sam pa gledam, da storim, kar je v moji domeni. Sem odtujen od ne prav važnih poslov, ki bi se jih pač lahko lotil. Po mojem je denarja za kulturo dovolj, ni pa ta denar pravilno usmerjen. Zlasti pa je to lahko usodno, če sam nisi pri koritu. Sicer pa se mi zdi, da zdaj kultura šele dobiva prava tla v združenem delu, čemer, mar ne, najbolje priča že ta moja razstava v Iskri. Razmišljam še dlje – zdi se mi, da bi moral sleherni delavec dobiti kako grafiko zastonj. Sicer pa o tem, komuna in kultura, težko rečem kaj več, vse je še nekako zagonetka. Prepričan pa sem, da bo le revolucija rekla svoje. Žalostno pa je v tem trenutku, da imamo preveč umetnikov in premalo ‚gledalcev", je, sicer malce pesimi-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Tapiserija Jožeta Horvata–Jakija.

Prebrali smo za vas

Z neusmiljenim časom in podrobnim zgodovinskim preučevanjem ter odkrivanjem novih dokumentov in zgodovinskega gradiva se tudi našasnovejša zgodovina otresa določenih klišejev in mitov ter se tako približuje zgodovinski objektivnosti in to je popolnoma prav. O tem spoznanju nam najbolje priča obsežno zgodovinsko-monografsko delo Davida Irvinga o nemškem feldmaršalu Rommlu. Kot je bilo doslej znano, se je okrog Rommlovega imena spletla prava legenda, ki so jo sprva zelo gojili in širili nacisti sami, prav tako pa tudi njegovi nasprotniki–Angloameričani, da bi tako psihološko še povečali in dvignili ugled ter ceno svojih zmag nad njim. Tako je bil doslej Rommel v naših očeh genialni nemški vojskovodja, „puščavska lisica", ki je v severni Afriki prizadejal zaveznikom, predvsem Angležem, precej porazov in vsekakor dobro vodil svoje puščavske enote v najrazličnejše boje in zmage pa tudi uspešne umike, čeprav se je zaradi objektivnosti položaja končno moral umakniti iz Afrike. Dalje je Rommel predstavljal za nas enega izmed tistih generalov, ki so se z atentatom na Hitlerja uprli nacizmu, vendar šele takrat, ko je nemška Wehrmacht spoznala, da je poraz Nemčije neizogiben.

Vse te naše dosedanje predstave o Rommlu pa precej spreminja in jih tudi ponovno vrednoti obsežno Irvingovo delo „Rommel", ki je na eni strani publicistično izredno zanimivo, privlačno in mikavno napisano, na drugi strani pa izredno dokumentarno podprto tako, da vstaja pred nami v nekem smislu čisto nov in drugačen Rommel, brez nimba zglednega vojaka, velikega stratega, ki so ga nekateri primerjali celo z Napoleonom. Pred nami je namreč Rommel po vsej verjetnosti tak, kakršen je bil – sicer genialen vojskovodja, toda z marsikatero napako, zvit in pošten hkrati, osebno tudi izredno pogumen človek, ki je imel velik smisel za preprostega vojaka, vendar pa je bil v bistvu izredno nepolitičen človek, ki ni bil nikoli kak upornik zoper svojega vrhovnega komandanta–konkretno Hitlerja, temveč več ali manj bolj žrtev raznih spletk in intrig nemške generalitete, ki je z namigom o njegovem „zarotništvu" zoper Hitlerja reševala svoje glave ob neuspelem puču in mu tako pripravila sramotno samomorilsko smrt, ki jo je nacistična država nasilja in smrti v nemški pedantnosti prikrila in falsificirala v duhu najbolj makijavelističnih načel in prakse italijanske renesanse.

Avtorju Irvingu je treba vsekakor priznati, da je odkril in posredoval v svoji knjigi mnogo novega in neobjavljenega materiala o Rommlu, zlasti tisti del, ki zadeva njegovo osebno plat življenja, tu je namreč uporabljena njegova izredno obširna korespondenca z ženo, ki pa je hkrati dragocen vir tako za feldmaršalovo osebnost kot za dogodke, ki jim je bil priča in sodeloval v njih. Tako se je Irvingu posrečilo do neke meje demitizirati Rommla, hkrati pa le podati življenjsko pot, usodo in podobo tega Hitlerjevega generala, ki je vsekakor sodil med najbolj nadarjene in pomembne nemške generale med drugo svetovno vojno

Knjigo Davida Irvinga „Rommel" je v svoji zbirki Biografije zdala Državna založba Slovenije v prevodu Stanka Jarca in opremi Karla Hrovatina.

D. Ž.

JOŽE HORVAT – JAKI V ISKRI

(Nadaljevanje s 7. strani)

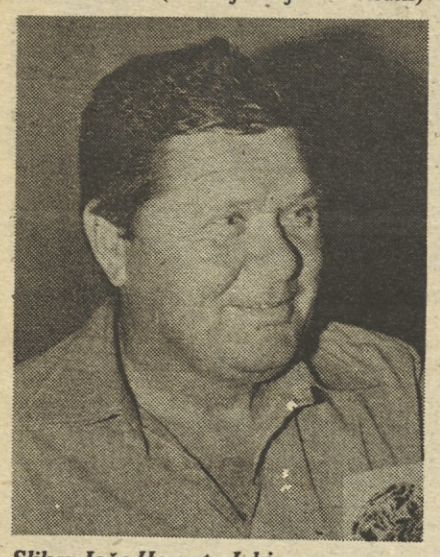

Slikar Jože Horvat–Jaki.

stično, zaključil naš razgovor Jaki, za katerega je značilno, da je zelo odrezav in kratek v svojih odgovorih, zato pa tem bolj zgovoren in bogat v svojem likovnem ustvarjanju.

Za konec našega razgovora zapišimo še to, da je izšla tudi Velika monografija, njegovih črno-belih grafik in da sebe smatra za slikarja tretjega tisočletja naše dobe.

Sicer pa je njegov prijatelj, pisatelj in kipar Tone Svetina, ki je, mimogrede, napisal tudi knjigo o njem, med drugim zapisal o Jakiju:

„Jaki z vso pravico zasluži ime angažirani slikar. Naj hoče ali ne, izpoveduje kruto resnico, da živimo v norem in surovem času uporov, vojn in družbenih preobrazb. Polovica človeštva še vedno tiči v okovih nasilja. Človek je moral vzeti usodo v svoje roke. Jaki razkriva bolne rane civilizacije, hkrati pa odpira veliko upanja, da za človekovo eksistenco ni nerešljivih problemov. Sodobna kapitalistična družba je dolgo podpirala abstraktno umetnost, ker je nerazumljiva, neangažirana in zato tej družbi tudi nevarna. Angažirana umetnost, ki ji on pripada pa je socialna, revolucionarna in vedno kliče k spremembam.

Jaki ustvarja iz svojega opazovališča in ne spremlja nasvetov. To je proti njegovim načelom, ker meni, da mora vsakdo sam odločati in izbirati tisto, kar ga zanima. Zato posluša le glas svoje vesti, ne oziraje se na tisto, kar bi ga utegnilo zavirati. Potuje skozi življenje in življenje teče skozenj kot reka. Kot kamela blodi skozi puščavo s svojimi vizzijami in z uporništvom. S tigrovo močjo brani ljubezen do svoje prostosti. Kar mu ustreza, sprejme, česar ne more, zavrne. Toda vselej služi lepoti. Saj ta ne more biti nikdar popolnoma premagana. Ne more umreti, ker združuje ljudi, ki z njo žive in z njo odpirajo brezmejna pota duha."

Mara Ovsenik

Slovenski rock v Preddvoru

Zadnjo soboto v avgustu so se slovenski rockerji spet zbrali na skupno „šopanje", tokrat pod gorenjskimi gorami. Gostili so jih prizadevni mladinci iz Preddvora, ki so organizatorski krst (še kar) dobro prestali. Dogodek se je odvijal na prijetnem travniku malce iz vasi, kjer se je zbralo nekaj sto najbolj prizadevnih ljubiteljev domače rock glasbe. Kaj velikega se ni zgodilo, slišali pa smo nekaj zanimivih novih imen. Tistih, ki se imajo za afirmirane, ni bilo. Škoda, da tako hitro pozabljajo, kje so začeli, kje smo jih spoznali . . . Še enkrat se je izkazalo, da so tovrstna srečanja namenjena prav odkrivanju novih imen. Fotografirali smo jih in zabeležili osnovne vtise.

Preddvorsko prireditev je „otvorila" nadobudna najstniška skupina Sirius, ki v marsičem spominja na ljubljanske Buldoge. Poslušalce je navdušil udarni bobnar(ček), star komaj nekaj čez deset let, ki je mlatil kot za stavo. Resnično obetaven fant, ki se lahko meri z marsikaterim starejšim kolegom.

Lončeni vrč iz Škofje Loke se še vedno ni razbil! Zdaj ga sestavljajo štirje fantje, ki igrajo prijetno akustično glasbo. Tokrat so predstavili precej instrumentalne glasbe, ki temelji na dialogih-improvizacijah med violino in flavto. Nič genialnega, vendar vredno pozornosti. Prav bi bilo, da bi fantje, delovali bolj kontinuirano, ne pa da se „vzamejo vkup" le za priložnosti, kakršna je bila v Preddvoru.

Od slovenskih punkovcev so se predstavili samo ljubljanski Berlinski zid. Prikupno podivjani fantje so tako prima norčavi, da jim moraš pritegniti! Le kitarist sili čez meje dobrega okusa. Tokrat jim je zagodla zvočna mašinerija, zato so jo nekaj polomili . . . .

Skupina Naša stvar iz Škofje Loke.

Skupina Sirius.

Domači (preddvorski) ansambel Trans si je izbral kar pravo ime! Fantje in dekle igrajo nirvanistično psihadelično glasbo, inspirirano pri skupini Pink Floyd. S tem Amerike seveda ne bodo odkrili, toda njihov občutek za glasbo in zvok se lepo uveljavlja. Z vidnim napredkom ga izpopolnjujejo že kaki dve leti. Nova pevka se je v delo skupine lepo vključila, le nekoliko korajže ji manjka.

Kranjski kantavtor Jože Zvokelj nam je že kar precej znan. Uspel je razviti dovolj samosvoj stil in se otresel vplivov Šifrerja in podobnih. Prepeva zanimive, družbeno angažirane tekste. Prišel je čas, da svoje pesmi ovekoveči v studiu.

Skupina Pomaranča iz Ljubljane je odkritje prireditve v Preddvoru! Igra hard-rock in bleščeč rock 'n' roll, efektno, z občutkom, divje, čudovito! Spominja na Rainbow. Najboljša tovrstna skupina v Sloveniji!

Skupina Brez imena (ki torej le ima ime) z Jesenic je predstavila nekakšen „cigumigu rock". Gre za mešanico akustike in elektrike, za kanček country zvoka, ščepec balkanskega ritma in še česa. Predvsem pa je v stvari veliko mladostnega navdušenja. Tako je tudi neuglašenost možno odpustiti! Manjka pa dobrih izvirnih pesmi!

Škofjeloški hard-rock skupini Naša stvar manjka tistega, kar ima Pomaranča, občutka, prefinjenosti, okusa. Fantje vseskozi tolčejo „na polno", toda prav v tem je praznina njihove glasbe. Udaren začetek, potem se pa nič ne zgodi! Le dve pesmi sta vredni pozornosti. In seveda tudi prefinjena igra kitarista Smoleta.

Mijo Popovič ni nastopil kot posameznik, pač pa kot solokitarist skupine Pomaranča. Kljub temu ga velja posebej omeniti. Gre za odličnega kitarista, Šoumena in avtorja pesmi Pomaranče. Dve njegovi skladbi so te dni posneli v studiu Akademik in kmalu ju bomo slišali v radijskih programih, zagotovo tudi na top-lestvici. O skupini bomo zagotovo še dosti slišali!

Kazimir Mohar

23. HITROPOTEZNO PRVENSTVO ŠAHISTOV ISKRE

Oeganizatorji Elektromehanike Kranj so zelo dobro pripravili 23. turnir. Udeležilo se ga je 29 šahistov, od tega 6 gostov in 5 šahistk. Že na začetku poročila lahko ugotovimo, da je bila zelo skromna udeležba. Spodbudno pa je, da kvaliteta partij neprestano narašča. Najbolj borbene so bile partije v prvi finalni skupini.

Vrstni red šahistov je bil naslednji:

1. Leon Mazi, 2.–3. Brane Deželak in Gojko Musić; 4. Mirko Šribar, 5. Janez Krek, 6.–7. Marjan Butala in Janez Kumše; 8.–9. Miha Šmid in Brane Miklavec, 10.–12. Dane Černe, Drago Čopič in Alojz Mezeg, 13. Bogdan Brezigar, 14–15. Franc Torkar in Matjaž Dolenc, 16.–17. Ludvik Bambič in Rihard Piskar, 18.–19. Stojan Juvan in Ivan Rebolj, 20.–21. Jože Rozman in Lado Anžur, 22.–24. Pavle Jereb, Drago Pergar in Janez Špendal; 25.–26. Peter Jerman in Marjan Štempihar, 27. Cvetko Gros, 28. Dušan Pirec, 29. Janko Hvasti;

Ženske: 1. Marija Brce, 2.–4. Olga Štempihar, Olga Logar in Olga Polak, 5. Klavdija Josipovska.

Končano je bilo tekmovanje za 100 točk. Kristalni pokal in zlato odličje je s 101,5 točkami premočno osvojil Janez Kumše, srebrno medaljo Brane Deželak in bronasto Miha Šmid. Točke za pokal je osvojilo 44 šahistov.

Končni vrstni red za pokal 100 točk

1. Janez Kumše 101,5, 2. Brane Deželak 86,5, 3. Miha Šmid 69, 4. Janez Krek 61, 5. Jože Kerec 54,5, 6. Bogdan Brezigar 47,5, 7. Dane Černe 45,5, 8. Drago Čopič 44, 9. Martin Brce 39, 10. Marjan Butala 32,5, 11. Vito Šoukal 31,5, 12. Leon Mazi 30, 13. Jože Pucelj 22, 14. Sandi Černač 21, 15. Anton Jerina 17, 16. Boris Izgoršek 13, 17. Jože Špende 12, 18. Pavle Jereb 11, 19. Bojan Kuzmič 10,5, 20. Branko Stele 9,5, 21. Spasoje Kosorič 8,5, 22.–24. Alojz Mezeg 8, Bogo Majer 8, Marjan Lotrič 8, 25. Peter Jerman 7, 26.–27. Albin Obleščak 6,5, Franc Šiško 6,5, 28. Marjan Kern 6, 29.–31. Janez Torkar 5,5, Ciril Kosmina 5,5, Jure Muhič 5,5, 32.–34. Janez Zavrl 5, Pavle Sešek 5, Rihard Piskar 5, 35. Lado Anžur 4, 36.–37. Marjan Planinc 3,5, Ludvik Bambič 3,5, 28.–39 Zlatko Jeraj 3, Boris Savković 3, 40.–41. Drago Ljubišič 2,5, Lojze Deželak 2,5, 42. Bojan Černač 2, 43.–44. Stojan Juvan 1,5, Ivan Rebolj 1,5

Nadaljuje pa se tekmovanje za pokal zmagovalcev. Od potrebnih treh zmag imajo po dve: Jože Kerec, Brane Deželak in Leon Mazi; po eno pa Miha Šmid in Dušan Jokovič.

Po končanem tekmovanju so bile podeljene diplome zaslužnim članom Šahovskega društva Iskre, ki so veliko prispevali k razvoju šahovske igre v Elektromehaniki. Priznanja so prejeli: Pavle Sešek, Pavle Jereb, Dane Černe, Janko Colnar in Brezigar Bogdan. Šahisti Iskre pa se organizatorju turnirja zahvaljujemo za izredno organizacijo in nagrade.

To priložnost pa tudi izkoriščamo, da vas obvestimo o večjih tekmovanjih, ki jih pripravlja Šahovsko društvo Iskra.

Že 5. 9. 1980 se bo začelo tekmovanje v drugi šahovski ligi, kjer sodeluje s prvo ekipo tudi naše društvo. Turnir bo na Bledu.

Pripravljamo še: dvoboj starejši: mlajši, dvoboj z JLA, novoletni hitropotezni nagradni turnir in kategorniške turnirje. O vseh tekmovanjih vas bomo pravočasno obveščali. Šahisti Elektromehanike pa prirejajo moštveni turnir v čast dneva republike. Vsa ta tekmovanja pa bodo uspela, če se jih boste udeleževali v večjem številu.

Organizatorji že več let organizirajo skoraj enake prireditve. Zato bi želeli, da tudi vi s konkretnimi predlogi pomagate pri pripravi programa za prihodnje leto. Vse predloge in sugestije pošljite na Šahovsko društvo Iskra Cankarjeva 1, 61000 Ljubljana.

Bogdan Brezigar

ČASOPISNE NOVICE

PTT podjetje iz Skopja bo v naslednjih dveh letih vložilo 127 milijonov dinarjev v gradnjo elektronskega telekomunikacijskega sistema na področju ohridsko-prespanske turistične regije. V treh glavnih centrih v Ohridu, Strugi in Resenu bodo montirali 14.600 novih telefonskih priključkov. Izvajalec del je kranjska Iskra. Vest je zabeležila beograjska Ekonomska politika.

Glas iz Kranja je objavil celostranski propagandni članek o kranjski delovni orgaizaciji Iskri z naslovom „Od stenske ure do elektronskih naprav".

Vse analize so pokazale, da je Ljubljana središče zunanjetrgovinske dejavnosti in logično je, da se je prva resno lotila združevanja. Dušan Zalokar, ki dela v Metalki TOZD Predstavništva, je povedal, da se je v Ljubljani združilo sedem organizacij združenega dela v zunanjetrgovinski mreži in sicer Metalka, Slovenijales, Intertrade, Jugotekstil, Iskra, Emona in Ljubljanska banka. V okviru SEV imajo 28 poslovnih enot, v razvitih zahodnih državah 43 in neuvrščenih 23. V teh enotah je zaposlenih 248 naših in 1.456 tujih delavcev. Skupaj uresničujejo 39 % zunanjetrgovinskega prometa Slovenije – uvoz in izvoz obsegata približno isti delež. Članek v ljubljanski Delavski enotnosti z naslovom „Velik zvon doni dlje kot množica zvončkov".

Z željo, da bi zainteresirali kar največ delavcev za dopisovanje v Delavsko enotnot in glasila delovnih organizacij, je občinski svet ZS Kranj v začetku junija opozoril vse predsednike konferenc in predsednike osnovnih organizacij, ki izdajajo svoja glasila, na akcijo „1000 delavcev – sodelavcev."

Kot ugotavljajo na občinskem svetu v Kranju, akcija še ni zaživela kot bi želeli. Večji odziv je čutiti v delovnih organizacijah, kjer je informiranje močneje razvito. Tako so v Iskri–Elektromehaniki Kranj imenovali akcijski odbor, ki bo oblikoval in sprejel program dela, delavci pa so bili o akciji seznanjeni z obširno informacijo v njihovem glasilu in na oglasnih deskah. V Iskri so tudi dali pobudo za sestanek urednikov in organizatorjev obveščanja v združenem delu v občini Kranj, na katerem bi se pogovorili o nadaljnjem delu in izmenjali izkušnje. Vest je objavil gorenjski Glas.

Stopanski vestnik iz Skopja je objavil na dveh straneh propagandni članek o Iskrinih izdelkih splošne rabe s fotografijami in opisom posameznih aparatov.

Da bi uravnovesilo plačilno devizno bilanco v tem letu, je slovensko gospodarstvo sprejelo nove izvozne obveznosti, precej večje kot so bile predvidene na začetku letošnjega leta. Tako naj bi bil letos izvoz za 38 % večji v primerjavi z lanskim letom. Plačilno devizna bilanca prav tako predvideva, da se blagovni uvoz ne bi smel povečati nad 15 % in neblagovni 4 %. Praktično to pomeni, da je potreben dodatni izvoz v višini 132 milijonov dolarjev, ki pa naj bi bil razporejen na nekaj več kot 20 največjih delovnih organizacij na Slovenskem.

Med prvimi izvozniki Slovenije naj bi sprejela obveznost sestavljena organizacija Iskra. Njene delovne organizacije naj bi do konca leta povečale izvoz še za 10 milijonov dolarjev več kot je bilo predvideno z načrtom za 1980. leto. Od skupnega prvotnega zneska 145 milijonov dolarjev naj bi Iskra do konca leta izvozila za 155 milijonov dolarjev. Do 24. septembra so se posamezne delavnosti in delovne organizacije v sestavu Iskre zavezale, da bodo pripravile dodatni načrt izvoza, po katerem naj bi precizirale izdelke in termine dobav. Izdelan bo prav tako akcijski program, ki bo zagotovil maksimalni devizni priliv, kar je glavni pogoj za pripravljanje novih izvoznih naročil.

V Iskri pripominjajo, da glede na ugled in dolgoletno izvozno tradicijo dodatna naloga ne bo vprašljiva, vendar bo za to nalogo potrebno omogočiti tudi uvoz reprodukcijskega materiala. Članek je objavil beograjski Privredni pregled z naslovom „Po poteh stabilizacije – dodatni izvoz Iskre – 10 milijonov dolarjev."

Isto temo v obliki vesti je objavil tudi novosadski Dnevnik z zaključkom, da bodo Iskrine organizacije in Iskra Commerce v najkrajšem času proučile tržne razmere ter kaj in kje lahko Iskra izvozi za dodatnih 10 milijonov dolarjev.

Mostarska Sloboda se je sedaj tudi lotila problema začetka proizvodnje nove tovarne kompresorjev. V njenem članku z naslovom „Domače ali uvozne surovine?", se časopis sprašuje, ali se bo morala mostarska tovarna mimo treh jugoslovanskih proizvajalcev elektromotorjev oskrbovati zunaj meja naše države.

Kot smo v naši rubriki že navedli, gre za tri jugoslovanske proizvajalce elektromotorjev, to je za Obod iz Cetinja, ki v glavnem izvaža elektromotorje, prilepski Mikron, ki je dobil nekoč tehnologijo proizvodnje od Iskre v Železnikih in pa Iskra s tovarnama v Železnikih in Spodnji Idriji.

Glede na to, da Obod in Mikron skoraj ne prideta v poštev za dobavo elektromotorjev, je bodoča tovarna kompresorjev Sokol poskušala vzpostaviti sodelovanje z Iskro. Tovarna bo v začetku naslednjega leta že pričela s poskusno proizvodnjo, za zdaj pa sploh še ne ve, odkod bo dobivala elektromotorje pa tudi odlivke. 200.000 kompresorjev bo tovarna Sokol – kot je bilo že prej sklenjeno – dobavljala zahodnonemški tovarni A.E.G., ki pa ima lastno proizvodnjo elektromotorjev.

Zbral in uredil Marjan Kralj

ISKRA – SOZD ELEKTROKOVINSKE INDUSTRIJE, v.sol.o.
Ljubljana, Trg revolucije 3

RAZPISUJE

na osnovi 77. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD ISKRA in na osnovi sklepa 2. zasedanja delavskega sveta SOZD ISKRA z dne 25. 6. 1980 prosta dela in naloge:

– **člana kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra za področje namenske proizvodnje**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, ki so določeni z zakonom, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
– da imajo visoko ali višjo st okovno izobrazbo
– da imajo najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj
– da so sposobni voditi in organizirati delo
– da imajo moralnopolitične kvalitete
– da obvladdajo najmanj enega izmed svetovnih jezikov.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev razpisa pošljejo sekretariatu delavskega sveta SOZD Iskra, Ljubljana Trg revolucije 3/12. etaža – za razpisno komisijo, v 15 dneh po objavi razpisa v časopisu „Delo" (objavljen 8. 9. 1980)

Agilni balinarji iz BŠK Centra za elektrooptiko so v soboto, 30. 8. izvedli tretji turnir, na katerega so povabili še osem ljubljanskih ekip. Ekipa organizatorjev je bila prva. Zaradi pomanjkanja prostora več o tem prihodnjič, danes le slika vseh udeležencev.

POT PRIJATELJSTVA – HOCHSTADEL

Planinska sekcija Iskra Elektromehanika Kranj bo priredila v soboto, 20. septembra izlet na enega od vrhov „Poti prijateljstva" – Hochstadel (2680 m) v vzhodni Tirolski.

Odhod avtobusa izpred hotela Creina bo ob 5. uri zjutraj, peljal pa bo skozi Spittal do Zgornjega Dravograda (Ober Drauburg). Od tam je mimo planinske koče na vrh od 5 do 6 ur razmeroma napornega, toda tehnično nezahtevnega vzpona. Vračali se bomo skozi Ziljsko dolino, v Kranj pa bomo prišli predvidoma okrog 21. ure.

Cene prevoza za odrasle bo 100 din in za mladino 50 din. Ne pozabite na veljavni potni list!

Prijave in vplačila sprejema Volga Pajk, tajništvo ERO, tel.: 2822 ter poverjeniki do srede, 17. septembra. Upoštevali bomo samo prijave z vplačilom, ker bodo prosta mesta na razpolago matičnemu društvu.

ZAHVALI

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža,

sina in brata

JOŽETA KOČEVARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem delavcem DO Iskra – Semič za izrečena sožalja, podarjene vence in spremstvo na njegov zadnji dom. Še posebno se zahvaljujemo njegovim sodelavcem, ki so prevzeli vso organizacijo pogreba

žena Ljuba, mama in bratje z družinami.

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

VINKA PLEŠNIKA

se iskreno zahvaljujeva kolektivu Iskre – Avtoelektrike Nova Gorica za izražena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala Bošku Veličkovu in ostalim sodelavcem iz TOZD – Komerciala za nudeno vsestransko pomoč, organizacijo pogreba ter darovano cvetje. Iskrena hvala tudi Vincencu Koklju za poslovilne besede ob odprtem grobu

žena Marjanka in hčerka Maja.

IZLET V ČSSR

ISKRA INVEST SERVIS prireja sedaj že tradicionalen izlet v ČSSR z avtobusom, v času od 27. 09. do 01. 10. 1980.

PROGRAM POTOVANJA

1. dan – sobota – 27. 09.

Odhod avtobusa iz Kranja (pred hotelom Creina) ob 05.00 uri zjutraj, iz Ljubljane – Trg osvoboditve (pred Univerzo) ob 05.30 uri. Peljali se bomo prek mejnega prehoda Šentilj, mimo Gradca na Dunaj, kjer bo krajši postanek.
V ČSSR bomo vstopili na mejnem prehodu Mikulov in nadaljevali pot po Moravski do Vyškova, ki leži 35 km severneje od Brna. Nastanitev v hotelu, večerja in nočitev.

2. dan – nedelja – 28. 09.

Po zajtrku si bomo ogledali glavno mesto Moravske – Brno. Po ogledu njegovih znamenitosti se bomo napotili v industrijsko mesto Blansko, kjer nas bodo pričakali gostitelji iz delovne organizacije METRA, ki proizvaja električne merilne instrumente. Prespali bomo v Vyškovu.

3. dan – ponedeljek – 29. 09.

Po zajtrku se bomo odpeljali v Prago. Nastanitev v hotelu, kosilo, popoldne prosto za nakupovanje ali individualne oglede. Po večerji je možen skupinski obisk ene od poznanih praških pivnic.

4. dan – torek – 30. 09.

Dopoldne bo organiziran ogled Prage, prave zakladnice kulturno-zgodovinskih spomenikov. Po kosilu se bomo odpeljali 40 km proti jugu, kjer si bomo ogledali lovski grad Konopište.
Povratek v Prago, večerja in prenočitev.

5. dan – sreda – 01. 10.

Po zajtrku odhod iz Prage, na poti proti češko-avstrijski meji si bomo ogledali še grad Hluboko. Zadnji postanek na Češkem bo v Čeških Budejovicah, kjer bo kosilo. Čez mejni prehod Dolne Dvorište, skozi Linz in prek Visokih Tur. bomo nadaljevali pot domov, kamor pridemo v poznih večernih urah.

CENA IZLETA je 3.500 din za osebo. Pri prijavi je treba vplačati akontacijo 1.500 din.

Prijave sprejema: ISKRA INVEST SERVIS, Dejavnost za rekreacijo in letovanje, Ilirska 27, Ljubljana, telefon: 325-587.